

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštno hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 19.711.

Zedinjen kmečki stan je najboljšje jamstvo za jugoslovensko edinstvo

Dne 16. t. m. je govoril po radiu kmetijski minister dr. Dragotin Janković in dejal med drugim:

Volitve 5. maja se bodo vršile v znamenju popolnega nacionalizma in splošne gospodarske in družabne obnove. Usodni 9. oktober je opomin vsemu jugoslovenskemu narodu, naj bo oprezen, močan in odločen, da varuje in ohrani veliko nacionalno delo, ki ni nastalo po naključju, marveč je zgodovinska nacionalna pridobitev dolgih stoletij, odkupljena s težkimi in brezmejnimi žrtvami vsega naroda in njegovih voditeljev. Zato ne smemo dovoliti, da bi zlohotni ali nerazsodni agitatorji s katerekoli strani poizkušali dati volitvam drugačen smisel in drugačen pomen. Posebno zdaj, ko ni več velikega kralja, je naša naloga, da vedno in pri vsaki priložnosti opozarjamo ljudstvo na prvo in glavno skrb: da budno varuje svojo državo.

G. minister je nato govoril o duhovnem prviru sedanje dobe in o tem, da je politična demokracija bankrotirala, a gospodarska demokracija stopa v ospredje. Glede na kmečki stan je dejal med drugim:

«V naši državi je kmetijstvo osnova, ker je med 15 milijoni prebivalcev Jugoslavije 12 milijonov kmetov. Kmetje predstavljajo devet desetlin našega prebivalstva. Jugoslovensko narodno edinstvo je najbolje zagotovljeno z zedinjenjem jugoslovenskega kmeta. Njiva zedinjuje vse.

Naj se mesto ne boji kmeta. Kmet izpopolnjuje mesto. Jugoslovensko mesto ni tisto, kar je mesto drugod v Evropi. Naše meščanstvo korenini še v vasi, je z njo še tesno povezano.

Danes predstavlja kmečki stan glavno vprašanje našega notranjega državnega življenja. Toda tega vprašanja ne bomo rešili politiki in politiki, temveč pravi način organiziranega kmečkega gospodarstva. Zato je združništvo kot znak gospodarske in socialne osamosvojitve kmeta postalo več in nepremagljiv znak kmečkega edinstva.

Združništvo je najbolj miroljubna in najboljša rešitev gospodarskih in družabnih sporov na svetu. Z združništvom mislimo najprej zediniti kmeta, da bomo mogli dokončno zagotoviti tudi obrtništvo in delavstvu in uradništvu obstoj, ker tudi vsi ti trije stanovi lahko najdejo svoje ideale izpolnjene z združništvom. Pripravljamo združni zakon za vso državo, s katerim mislimo zediniti vse kmečko združništvo Jugoslavije. Z eno besedo: zediniti hočemo jugoslovenskega kmeta z zedinjenim kmečkim združništvom.

Zato se obračamo na vse ljudi v državi: na kmete, meščane, delavce in izobraženstvo. Jugoslovenci! Vi vsi hočete, da bi vam bilo bolje, da bi živeli lažje, da bi vaša deca lahko živela in bolje živela, kakor pa sami živite. To hočemo tudi mi. Hočemo, da vam bo v naši domovini dobro, da

boste sami čutili, da izven nje in brez nje ni življenja ne za vas, ne za vaše družine in ne za vaše otroke. Časi, v katerih živimo, so hudi. Nihče ni zadovoljen, a malemu človeku, kmetu, obrtniku, delavcu, malemu posestniku je hudo, najhujše.

To hudo gospodarsko stanje izkušajo mnogi izkoriščati. Med njimi so tudi oni, ki so usodnega 9. oktobra mislili, da se lahko vesele, ko si ti, jugoslovenski narod, prelival krvave solze za velikim kraljem in svojim voditeljem, za velikim svojim dobrotnikom. Pomislite pa, da je drugod po svetu še mnogo slabše, ker je pri nas kruha

Dobro srce samo ne zadošča

Nedavno se je vozil pisec teh vrst z vlakom. Poleg njega sta kramljali dve ženski o raznih rečeh. Pogovor je nanesel tudi na otroke.

«Vseh deset prstov na rokah», je naglašala mlajša sopolnica, «si lahko obliže, pa še na nogah po vrhu, kdor bo zadel terno pri naši Miciki.»

Osupnila je njena sobesednica pri teh besedah, saj je imela menda tudi ona za možitev godno hčer. «Koliko bo pa imela?» je vprašala.

Vidno v zadregi si je šla mlajša mati z roko po rožastem predpasniku, ko je odgovorila: «Praznih rok res ne pojde od hiše, toda to ni tisto...»

«Potem mora biti pa lepa», je vrtala dalje radovedna sopotnica.

«No, lepota res ne vpije z nje, grda pa tudi ni. Toda saj to ni tisto...» se je nasmehnila mlajša.

«Kaj pa ima potem takega?» je vprašala nepotrpežljiva sopotnica in so prislunili še drugi potniki.

«Dobro srce!» je odvrnila ženska in nagnila glavo kakor otrok, ki pričakuje pohvalo. V smeh je prrsnilo vse, kajti malo se ceni ta reč v današnjih mrkih časih.

Prav na ta res malenkostni dogodek spominja člančič, ki so ga čitali pretekli teden v nekem listu rešitve iz današnjih hudih časov čaka joči kmetje pod zapeljivim naslovom: «Denar leži na cesti.» Člančič pravi:

«Dandanes, ko vse stoka in toži, da ni denarja, se prav gotovo izplača postaviti si tudi vprašanje, zakaj ga ni, in ali nismo tudi mi sami nekoliko krivi, da ga ni!

Izkušnja kaže, da se dado v vsaki deželi najti primerna pota, da se prebivalstvo oreživi. Le pogledimo močno obljudene dežele, kakor so Belgija, Nemčija, Italija ali Češkoslovaška, kjer so si znali ljudje s svojo vztrajnostjo in žilavostjo kljub slabi in preobljudeni zemlji najti svoj kruh.

dovolj za vsakega in ga mora biti za vsakogar. Kdor je prišel iz tujine v našo državo, je priznal, da smo danes mi mnogo srečnejši, kakor so drugi narodi.

V treh mesecih, odkar je g. Bogoljub Jevtič na čelu državne uprave, smo že precej storili za kmeta in za delavca in za trgovca, obrtnika in industrijca. Ne moremo obljubljati čudežev, ker čudežev na tem svetu ni. Toda po tem, kar smo v tem kratkem času storili, more razumen človek presoditi, kaj bomo še storili.

Tebe, jugoslovenski narod, danes politični pustolovci, ki so te deset let lažne demokracije skušali zavajati s svojimi znanimi pripovedkami, vabijo, da greš z njimi. Ne hodi z njimi, kajti to bi bila tvoja propast. Kdor hoče iti nazaj, dela neumnost, zakaj v zgodovini kakor tudi v življenjskem ustvarjanju ni povratka nazaj.

Če vse to veš, priznaj, razsodi in pojdi z nami, ker mi nočemo iti za nobeno ceno nazaj. Mi hočemo korakati naprej, v življenje, v lepšo bodočnost, v svetlejšje dneve.»

Te dežele so morale še pred malo leti velik del potrebne hrane uvažati, zlasti Nemčija. Danes pa je nemško kmetijstvo na tako visoki stopnji razvoja, da ne manjka mnogo, pa bo Nemčija glede hrane popolnoma neodvisna od ostalega sveta. Prav tako se razvija kmetijstvo z živinorejo vred tudi na Češkoslovaškem in v Avstriji.

Ta razvoj nam kaže, da pri nas ne bo kmetijstvo v doglednem času toliko neslo kakor prej. Treba bo pa znatno dvigniti kmetijstvo v naši banovini, ker smo zlasti glede moka še zelo odvisni od uvoza. Dokler pa moramo moko in žito še kupovati, moramo gledati, kje bomo dobili potrebni denar.

Samo obrt in industrija nam ga ne bosta prinesli dovolj, ker na poseben izvoz naših izdelkov ne moremo računati. So pa še drugi viri v deželi, ki nam lahko prinesejo mnogo denarja, če jih bomo znali izkoristiti.

Po naših poljih, travnikih in gozdovih raste množica zdravilnih zelišč, ki jih je treba samo pobirati, pravilno z njimi ravhati in že je denar tu, ker dandanes to blago povsod iščejo in tudi dobro plačujejo, če ustreza vsem pogojem. Koliko nam bi lahko prinesla zdravilna zelišča denarja v deželo, nam kaže nabiranje gob, za katere se ljudje pred leti še zmenili niso, dandanes nam pa nosijo milijone na leto!

Lepe dohodke daje tudi gojitev oljnih rastlin (oreh, lan, konoplja itd.). Te sirovine potrebuje industrija in jih razmeroma tudi dobro plačuje. Prav tako imajo tudi razne začimbe (kumna, janež in druge) prav visoko ceno. Gojitev teh rastlin bi se gotovo izplačala.

O pomenu sadjarstva in mlekarstva smo že mnogo pisali in zato ponavljamo danes le še potrebo, da dvignemo kakovost sadja in mlečnih izdelkov; množina sama ne pomaga nič.

Posebno važna pa bi bila večja uporaba našega lesa ne samo za predelavo v obrtne izdelke, ampak še bolj za gradnjo lesenih hiš.

Človek res ne ve, zakaj pri nas razni stavbni predpisi tako močno ovirajo uporabo lesa za stavbe. V bogati Ameriki je 60 odstotkov vseh hiš lesenih, na Švedskem pa celo 80 odstotkov. Mi pa, ki v lesu kar plavamo, rajši plačujemo dragi cement, kakor pa da bi rabili svoj les, ki ga moramo prodajati že kar po sramotnih cenah, na drugi strani pa izdajamo težke denarje za jeticnike, ki so si nakopali svojo bolezen v slabih zidanih stanovanjih, medtem ko bi lahko imeli v nekaj letih toliko stanovanj v lesenih hišah na razpolago, da bi tudi najbolj slabo plačan delavec lahko dobro in zdravo stanoval.

V naši deželi je torej še dovolj denarja na cesti, samo treba ga je znati pobirati!

Piscu dobesedno navedenega članka nikakor ne moremo odrekati dobrega, za kmečke stiske sočutnega srca. Toda godi se nam pri takem čitanju prav tako, kakor se je potnici v vlak. Samo dobro srce ne zadošča niti za balo pri še tako skromnem ženinu, kako bi mogel biti potem odrešen z njim naš kmet.

Ta kmečki odrešenik ve, da mora naša banovina še vedno uvažati moko, ne ve pa, da bi se dalo s krepko, morda celo prav občutno roko pri nas pridelati dovolj žita. Oplemeniteno seme, pri manjših posestnikih kitajski način obdelovanja, povsod pa neizprosni boj plevelu in sneti. Pisec teh vrst opazuje vsako lelo, da je najmanj ena tretjina žitnih polj v naši banovini naravnost leglo plevela in sneti, da vrže včasih mlave komaj dovolj zanikarnega zrnja za seme. Kaj čuda potem, da je bele moke komaj za pust in velikonočni kolač. Tu bi moralo nastopiti državno oblastno naravnost s hudimi kaznimi proti takim slabim gospodarjem.

Poglejmo, kje so tisti skriti viri, ki nam jih priporoča naš kmečki odrešenik! Zdravilna zelišča res dobimo zastoj za vsakim oglom, glavni dobiček od tega pa imajo pri nas še vedno mešetarji in trgovci. Nabiralec si zasluži koma, za slani krop, in še to le v toplih mesecih. S tem blagom je prav kakor z jajci: množina vrže res lepe milijone, toda kmet se zaman vprašuje, kje je dobiček. O oljnih rastlinah smo že zadnjič pisali, kako je z njimi. Kumno in druge začimbne rastline je že marsikdo gojil, toda vsak jih je spet opustil, ker je shranjevala trgovina namesto njega ves dobiček. Saj tudi lečo prodajajo trgovine po 12 Din kilogram, če jo hoče pa kmet prodati, mu ponujajo 3 Din za kilogram.

Dandanes je položaj takšen, za bodoče nam bo pomagalo iz njega dvoje: ukrepi države, ki bi kakor drugod postavila meje trgovini, ali pa lastne prodajne zadruge, od katerih je pa naša miselnost še tako daleč kljub naši vedni bahariji s slovenskim združništvom. Pojdimo se tu učiti k bratom Srbom!

Kar se tiče rabe lesa za stanovanja, bi omejili le dvoje. Prvič dovoljujejo vsi pametni za-

konski predpisi lesene stavbe le v redko naseljenih deželah, drugič pa so lesene hiše po vseh dosedanjih izkušnjah najnevarnejša legla jetike. Torej je pisec pisal o zadevi, ki jo žal prav nič ne pozna.

Na teh cestah leži, Bogu bodi potoženo, kakor smo videli, prav malo denarja in še, kar bi ga bilo, ga bo težko pobrati.

Volilno gibanje

V VSEJ DRŽAVI JE 6959 VOLIŠČ.

Državni odbor za skupščinske volitve je končal delo o določitvi volišč. V vsej državi bo 6959 volišč, in sicer v Beogradu 145, v dravski banovini 543, v drinski 770, v dunavski 1287, v moravski 864, v primorski 478, v savski 1232, v vardarski 738, v vrbaski 481 in v zetski 421. Državni odbor je tudi že določil predsednike volilnih odborov za vsa volišča.

ŽIVAHEN VOLILNI SESTANEK V KOČEVJU.

Predzadnjo nedeljo je bil v Kočevju volilni sestanek, na katerem so bile za kočevski srez postavljene štiri kandidature.

Za sestanek je vladalo v vsem kočevskem srezu veliko zanimanje. Že v soboto poprej se je v Ribnici zbrala skupina pristašev bivše SLS, v katere imenu je bil poprej ribniški odvetnik gospod dr. Lavrič izjavil, da bodo pri volitvah sodelovali. Na njegovo zahtevo je bilo za to skupino pridržanih pet mest v sreskem volilnem odboru. Na sobotnem sestanku v Ribnici pa je bilo sodelovanje odklonjeno. Tudi ljubljanski odvetnik g. dr. Lovrenčič, predsednik Slovenskega lovskega društva, je imel v zadevi svoje kandidature v soboto zvečer sestanek v Kočevju.

Na sestanku v Kočevju je bil najprej določen volilni odbor. Predsednik mu je g. Lovšin, podpredsednik profesor g. Uršič, tajnik sreski veterinar g. Drolc in blagajnik g. Verderber, gostilničar v Kočevju.

Nato se je začela razprava o določitvi kandidatov. Predsedujoči notar g. Lovšin je izjavil, da je treba najprej ponuditi mandat dosedanjemu poslancu, senatorju g. Pucelju. G. Pucelj pa se je zahvalil za mandat in izjavil, naj zbor določi drugega kandidata. G. Fran Oražen, posestnik iz Dolenje vasi, je predlagal za kandidata g. Fran-

ceta Hočevarja, posestnika iz Kolenče vasi v Strugah, za namestnika pa sebe, g. Stanko Lušin, industrijec iz Ribnice, je predlagal g. dr. Sajovic iz Kočevja, za namestnika g. Alojzija Peterlina, bivšega oblastnega poslanca in učitelja v Kočevju. G. Peterlin iz Ribnice je predlagal banovinskega svetnika g. Ivana Arka iz Ribnice, za namestnika pa notarja g. Lovšina iz Kočevja, g. Rus mlajši iz Loškega potoka pa g. dr. Ivana Lovrenčiča, odvetnika iz Ljubljane, z namestnikom g. Francetom Zdravičem, posestnikom iz Dolge vasi. Naposled je predlagal gosp. Henrik Hönigmann, prevoznik iz Kočevja, za kandidata profesorja g. Uršiča, za namestnika pa voditelja kočevskih Nemcev g. dr. Hansa Arka.

Sledila je živahna razprava. Na ugovor, da mora kandidat biti domačin, je izjavil g. Pucelj, da bi bilo nedopustno omejevati državljanske svoboščine. G. dr. Sajovic je menil, da naj se rešitev takih in sličnih vprašanj prepusti volilcem 5. maja. G. dr. Arko je izjavil, da kandidature za namestnika ne sprejme. Pridružil se mu je profesor Uršič. Prav tako sta odklonila namestništvo tudi g. Franc Zdravič in za njim župan gospod Povše iz Stare cerkve. Namestništvo za g. dr. Lovrenčiča je sprejel g. Ivan Sifrar, upokojeni orožniški narednik iz Šalke vasi. Naposled so se izglasovale naslednje štiri kandidature, Franc Hočevar iz Strug, dr. Sajovic iz Kočevja, Ivan Arko iz Ribnice in dr. Lovrenčič iz Ljubljane. Nemški zaupniki iz Kočevja so se izrekli za g. Ivana Arka.

V LITIJSKEM SREZU KANDIDIRA TUDI G. LEBINGER.

Te dni je bil v Litiji volilni sestanek, ki ga je sklical bivši oblastni poslanec SLS g. Hinko Lebinger iz Litije. Na sestanek so bili povabljeni

FARAONOV DEDIČ

«Ali naj ga morda pošljem v spremstvu k mudirju v Siutu?» je odvrnil Sodnik. «Za to nimam dovolj ljudi. In čeprav bi jih imel še enkrat toliko, kakor jih imam, bi vendar možak nikoli ne prišel do Siuta. Tovariši bi mu sledili in ga že prvi dan osvobodili.

«Saj ni potrebno, da ga pošlješ v Siut», je dejal Senusijec. «Samo dvanaest ljudi moramo med seboj izbrati in po koranu mu bodo sodili. To se dogaja povsod v puščavi, kjer ni rednih sodišč, in nihče ne smatra tega za umor.»

«Morda imaš prav», ga je zavrnil Sodnik, ki je videl, da so postali gonjači po Senusijevih besedah še bolj divji. «Toda nekaj si pozabil. Ponoči sem obljubil ujetniku, da bo danes rešen svojih vezí. Mož pa mora svojo besedo držati, da ne izgubi spoštovanja ljudi. Zato vas prosim vse, da se danes odpoveste svoji pravici. Drugače bom moral tega moža braniti s svojim življenjem.»

Tem ugovorom se Senusijec ni mogel upreti. Naposled se je Sodniku posrečilo, da je pregovoril tudi druge svoje ljudi. Vdali so se, ker jim je laskalo, da jih je efendi, ki je bil drugače tako strog, nekaj prosil.

Potem so otovorili velblode.

Čez pol ure je bila že vsa karavana pripravljena za odhod.

Ko so čez nekaj časa križali že omenjeno velblodjo pot proti Chargehu, so na njej razločno opazili sledove nočnih sovražnikov. Sovražnikov samih pa ni bilo več nikjer.

Sodnik je odvezal ujetniku vrv, kakor je bil obljubil, in mu dejal:

«Pojdi! Prost si! Prosi svojega Alaha, da ti pokaže pot do šotorov tvojih bratov, da se ne boš v pesku izgubil!»

Beduin mu je gledal nekaj časa globoko v oči in na njegovem obrazu so se brali milejši občutki, ki pa jih je hitro zatrlo sovraštvo, ukoreninjeno v dnu srca vsakega moslema.

Odvrnil je:

«Morda bi te spoštoval, če ne bi bil Frank in če ne bi bil prepričan, da si bil velikodušen le zaradi tega, ker si se bal. Bojiš se krvnega maščevanja mojih tovarišev. Zato se me ogibaj in glej, da mi ne prideš več pred oči. To bi bila tvoja smrt!»

Gonjači, ki so obstopili Sodnika, so seveda te zahteve slišali in le malo je manjkalo, da se niso vrgli na nesramnega Beduina. Toda s pomočjo Senusijca, ki se je zdaj postavil na njegovo stran, jih je Sodnik vendar obvladal.

Aid Omar, ki so mu rekali »krvavi jastreb«, se je obrnil.

Še enkrat je zaničljivo pogledal gonjače, ki so za majhen denar sprejeli službo pri Giavru. Potem je počasi krenil dalje in izgubil za najbližjim peščenim gričem, ne da bi se bil še kaj ozrl.

Kakšne maščevalne namene je skrival v svojem srcu?

«Ne vem, kaj naj mislim o tem Senusijcu», je dejal potem Sodnik svojima dvema prijateljema in Neli. «Snoči sem ga imel še na sumu, da je z roparji v zvezi in da se nam je le zato pridružil, da bi nas speljal v njihovo past. Danes pa je ujetega Beduina celo obtoževal in po njegovih besedah bi ga bili ljudje malone raztrgali na kosce. Potem ne more biti njihov zaveznik.

«Morda pa je bilo vzlic temu samo pretvarjanje», je odvrnil Hudaes. «Najbrž je računal na to, da boš držal dano besedo in izpustil ujetnika, naj se že zgodi karkoli. Naposled pa, ko je zadeva postala resna, se je postavil na tvojo stran in ti pomagal ukrotiti gonjače.»

«Ne bi dejal, da je vaše sumničenje upravičeno», mu je segel Uasif el Hajat v besedo. «Senusijci so vsega zmožni, toda če je Aid Omar res vodja tolpe, ki ne pusti niti romarjev pri miru, je verjetno, da so prišle obtožbe res od srca. Zakaj vsakdo, ki greši proti prerokovim zapovedim, je za Senusijca smrten sovražnik in

politični prijatelji sklicatelja, ki se jih je zbralo okoli 250. Med njimi sta bila tudi dva duhovnika. Na sestanku so razpravljali o volitvah ter so sklenili, da bodo podpirali kandidatno listo predsednika gosp. Jevtiča s pogojem, da bo na listi g. Lebinger kandidat za litijski srez. To je za ta srez, kjer je bil doslej poslanec g. Milan Mravljec, že četrta ali peta kandidatura.

KANDIDATURE V METLIŠKEM SREZU.

Za metliški srez sta postavljena, kakor poročajo, dva kandidata: g. Malešič in dosedanjí poslanec g. Makar. V zadnjem času se govori, da se namerava g. Makar odpovedati zopetni kandidaturi v korist g. dr. Rika Fuxa, magistratnega svetnika iz Ljubljane.

IZ NOVOMEŠKEGA SREZA.

Dosedanji narodni poslanec za srez Novo mesto g. Anton Klinc je sporočil «Jutru»:

«Ker me po časopisih naštevajo med prijavljenimi kandidati za volitve v narodno skupščino, sporočam, da so me volilci predlagali, jaz osebno se pa za kandidata nisem prijavil.»

BEOGRAJSKO «VREME» O RAZDELITVI MANDATOV V SLOVENIJI.

Beograjsko «Vreme» z dne 14. t. m. poroča iz Ljubljane:

«Pogajanja, ki so jih vodili minister g. doktor Marušič in ban g. dr. Puc na eni in skupina klerikalcev pod vodstvom g. dr. Gosarja in profesorja g. Vesenjaka na drugi strani, so bila zaključena s sporazumom. Pričakuje se samo, da bo sporazum izdelan še v podrobnosti. Doseženi sporazum obsega med drugim tudi ključ za postavitev mandatov. Prav tako je dosežen tudi sporazum z bojovníki in so že postavljeni njihovi kandidati. Tako so zdaj v glavnem zaključena vsa pogajanja za volitve v dravski banovini. Na podlagi tega sporazuma bo dobil na vladni listi v dravski banovini gosp. dr. Gosar devet kandidatskih mest. Poleg g. dr. Gosarja in g. Vesenjaka bo kandidiralo na listi predsednika g. Jevtiča še nekaj odličnih njihovih pristašev. Bojovníki bodo kandidirali predsednika g. Kusterja, tajnika g. Vladimira Fabjančiča in podpredsednika «Boja» g. Marinka.»

Čuvajmo Jugoslavijo!

ropanje hadžihev* je eden najhujših grehov. Ti roparji se navadno ne ustrašijo niti Senusijcev in to je pa sploh največji greh. Stavil bi, da ropar in Senusijec nista med seboj v zvezi.»

«Vzlic temu pa mu ne morem docela zapupati», je po daljšem preišljanju odvrnil Sodnik. «Če bi me vprašali, zakaj, vam ne bi mogel povedati. Vendar pa mi nekaj pravi, da nam bo delal Senusijec hude preglavice in, kakor se mi zdi, ne bo nič škodovalo, če mu bomo nekoliko bolj na prste gledali.»

Po teh besedah je Sodnik obrnil velbloda in zdirjal nazaj, da bi se pridružil svoji Neli, ki je jezila sredi gonjačev.

Pred njimi je ležala skrivnostna puščava.

Brez pomišljanja so se spuščali vanjo, čeprav niso vedeli, kaj jim bo prinesla.

Srečo?

Nesrečo?

Morda... morda celo smrt...

Nad njimi je plula kopica temnih jastrebov, ki so zateglo vreščali.

Osemnajsto poglavje.

Naslednji dan so imeli sicer precej križev in težav zlasti pri prekoračenju peščenih sipin, toda sovražnikov niso srečali nikjer. Nameravani napad je moral biti torej res samo slučajen.

* Ime «haži» dobi vsak musliman, ki roma v sveti mesti Meko in Medino. Romanje samo se imenuje po arabsko «hadžiluk».

Politični pregled

Kraljevi namestniki so na predlog finančnega ministra in po zaslišanju ministrskega sveta, ker je bila narodna skupščina razpuščena, še preden je sprejela novi proračun, na podlagi člena 103. ustave sklenili in odredjajo, da se

državni proračun s finančnim zakonom za 1934./1935. podaljša za mesece april, maj, junij in julij.

Sedanji proračun je torej podaljšan za štiri mesece. Znesek, ki pride na en mesec, znaša eno dvanajstino tekočega državnega proračuna.

Dne 15. t. m. je bil novi italijanski poslanik na našem dvoru grof Viola svečano sprejet od Nj. Vis. kneza namestnika v navzočnosti predsednika vlade in zunanjega ministra g. Jevtiča. Pri predaji svojih poverilnih pisem je imel grof Viola pozdravni nagovor, v katerem je rekel med drugim: «Izrečno dolžnost imam od predsednika vlade, da izjavim, da bo moje delo služilo zblizanju med našima dvema državama. Pooblaščen sem ponoviti,

da nima Italija neprijateljskih namer do Jugoslavije in da ne želi ovirati njenega razvoja na političnem in na gospodarskem področju.

V nadi, da mi bo vaše kr. visočanstvo in njegova vlada izvolila ponuditi svojo blagonaklonjeno podporo za izvedbo mojega poslanstva, vam izrečem v imenu Nj. Vel. kralja Italije in moje vlade najiskrenejše želje za osebno srečo Nj. Vel. kralja Petra II. in vašega kr. visočanstva in za blagostanje jugoslovenskega naroda.»

Na nagovor g. Viole je odgovoril Nj. Vis. knez namestnik med drugim: «Poslanstvo, ki vam je poverjeno, posebno pa izjava vašega predsednika

vlade, da bo vaše delo služilo ustvaritvi dejanskega zblizanja med našo in vašo državo,

da se doseže pristrčno sodelovanje za razvoj na političnem in gospodarskem področju,

popolnoma ustreza našim čuvstvom, tako da smete biti prepričani, da boste imeli vse naše simpatije za sodelovanje in sporazum, ki ne bo samo v korist našima državama, temveč tudi v korist miru. Rečem vam lahko, da bo vaše poslanstvo imelo vso podporo, tako mojo in regentsko kakor tudi podporo kraljeve vlade. Globoko ganjen od želja vašega vzvišenega vladarja in kraljeve vlade vas prosim, da bodite tolmač mojih najiskrenejših želja za osebno srečo Nj. Veličanstva kralja Viktorja Emanuela III. in predsednika vaše vlade in za blagostanje italijanskega naroda.»

Angleški listi se obširno bavijo s preokretom italijanske politike do Jugoslavije in

pridajajo izjavi novega italijanskega poslanika v Beogradu ogromno politično važnost.

Vodilni angleški list «Times» poudarja, da je ta preokret izzval veliko zadovoljstvo v vsej angleški politični javnosti, ki vidi v zblizanju Italije in Jugoslavije osnovo za sporazumno rešitev vseh srednjeevropskih vprašanj. List pravi, da ne bo trajalo dolgo, da bo prišlo do zblizanja med Rimom in Beogradom. Beograjska izjava predstavlja začetek politike sporazuma. To je predvsem posledica miroljubnega zadržanja jugoslovenske vlade. Jugoslovensko-italijansko zblizanje bo najzanesljivejše jamstvo proti vsaki izpremembi mirovnih pogodb, proti povratku Habsburžanov in proti vsem nevarnim poizkusom v Srednji Evropi. Ob koncu dodaja list vest svojega beograjskega dopisnika,

Sodnik, ki je bil zelo izkušen potovalec po puščavah, je hitro odkril sledove prastare karavanske ceste, ki jo omenja že Rohlfs v svojih zapiskih.

Tretji dan zvečer so prišli v kotlino, kjer je raslo v zavetju peščenih sipin nekaj suhe puščavske trave. Velblodi so se takoj spravili nad njo in vse je kazalo, da jim bolje tekne kakor slama in posušeni bob.

Zato so se odločili voditelji ekspedicije, da bodo ostali tu dva dni. Vedeli so — odtod dalje bo sam pesek in kamen, sam kamen in pesek. Še dvanajst dni je že in srečno bodo prišli v oazo Tuat — ali pa jih bo vse skupaj, ljudi in živali, zasul neusmiljeni samum.

Toda na to drugo mogočnost naši popotniki niso računali. Saj so bili vsi že tolikokrat v smrtni nevarnosti, da na smrt še misliti niso hoteli.

Doslej je še vse poteklo tako, kakor so si prej zamišljali. Napad Beduinov je bil le brezpomemben slučaj. Tudi ljudje, ki so jih imeli s seboj, so bili videti izkušeni in zanesljivi.

Ko se je karavana spet odpravila dalje, je prišla še isti dan do ostankov starega rudnika, kjer so nekoč, ko tu še ni bila mrtva puščava, kopali in obdelovali ognjeni kamen.

Začeli so zavijati bolj proti zapadu. Ker je dobro vedel, po kateri poti je pred desetletji potoval slavni raziskovalec Rohlfs, je hotel odkriti kakšno njegovo sled.

Res je zagledal dva metra visoko piramido iz kamnja in prazne posode za vodo. Veter jo

je že skoraj docela zasul s peskom. Precej se je bilo treba truditi, da je izkopal iz globine steklenico, ki je skrivala v sebi nekakšno sporočilo. Naposled jo je le imel. Listina, ki je bila v njej, je bila še dobro ohranjena in na njej je bilo napisano:

«Taborišče ekspedicije Gerharda Rohlfsa v Libijski puščavi. Tu je počivala ekspedicija od 2. do 5. februarja leta 1874. s sedmimi možmi in petnajstimi velblodi. Ker je 2. in 3. februarja nekoliko deževalo, smo krstili to okolico Deževno polje. G. Rohlfs.»

Sodnik je dolgo gledal zamišljeno to listino. Tu se je mudil neustrašen učenjak in se boril s silami prirode. Naposled je moral svoj načrt opustiti in zaviti proti severu, da je prišel napol mrtev do oaze Kufre. Ali se bo njim, ki imajo še nevarnejše načrte, posrečilo vse, kar si žele?

Naposled je vtaknil listino nazaj v steklenico ter piramido popravil tako, kakor je bila prej.

Drugo jutro je Sodnik odločil, da bodo nadaljevali pot v zapadni smeri. Ko je stal na vrhu visoke peščine in gledal proti zapadu, da bi morda odkril kje kakšne sledove človeških rok, je pristopil vodja gonjačev k njemu in mu rekel:

«Efendi, brez ugovaranja sem ti sledil dotod. Zvesto sem te ubogal. To mi moraš priznati. Toda tu ti moram odreči pokornost, če se misliš podajati še dalje v puščavo. Noben človek ne bo tako neumen, da se bo upal iti dalje v smrt. V najsrečnejšem primeru utegnemo priti še dva,

da bo jugoslovanski ministriški predsednik gosp. Jevtić maja po volitvah na povabilo Mussolinija posetil Rim

ter da bo pri tej priliki podpisan prijateljski dogovor med Italijo in Jugoslavijo. Izboljšanje jugoslovansko-italijanskih odnosov pozdravlja med drugimi tudi sofijski «Mir», ki pravi, da morajo vsi narodi, ki jim je iskreno do miru, pozdraviti to zблиžanje.

V soboto je imela nemška državna vlada pod predsedstvom kancelarja Hitlerja sejo, na kateri je bila sklenjena

zopetna uvedba splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji.

Nemška vojska bo imela po tem sklepu 12 armadnih zborov s 36 divizijami. Splošna vojaška dolžnost velja za vse nemške državljane, ki so dopolnili 21. leto starosti. Vsebinsko zadevnega razglasa in vojaški zakon, ki je obenem izšel, je nemška vlada še istega dne sporočila poslanikom Francije, Anglije in Italije in zastopnikom ostalih držav, ki so bile svoječasno podpisale versajsko mirovno pogodbo.

Kakor je povzeti iz francoskih, angleških in drugih listov, je ta čin nemške vlade zbudil splošno razburjenje v državah podpisnicah versajske pogodbe, ker je z njim ta pogodba kršena.

Med Parizom, Londonom in Rimom se je vršila živahna izmenjava misli o skupnem nastopu proti Nemčiji.

Anglija je tozadevno že posredovala v Berlinu, kjer je izročila noto s protestom proti uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: debelim volom 3 do 4, poldebilim volom 2 do 2.50, volom za delo 2 do 3, bikom za klanje 2 do 2.80, klavnim kravam, debelim 2 do 2.75, plemenskim kravam 2 do 2.25, kravam za klobasarje 1.25 do 1.50, molznim in brejim kravam 2 do 2.50, mladi živini 2.50 do 4, teletom 3 do 4 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 8 do 9, volovsko meso II. vrste 6 do 8, meso od bikov, krav in telic 4

do 6, telečje meso I. vrste 8 do 10, telečje meso II. vrste 4 do 6, svinjsko meso sveže 8 do 10 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so prodajali: prasce, 5 do 6 tednov stare, po 60 do 70, 7 do 9 tednov stare, po 80 do 90, 3 do 4 mesece stare, po 150 do 160, 5 do 7 mesecev stare, po 200 do 250, 8 do 10 mesecev stare, po 300 do 330, eno leto stare, po 400 do 500 Din, kilogram žive teže po 4 do 5.50, mrtve teže po 7 do 9 Din.

VINO. Na vinskem sejmu v Ljutomeru dne 12. t. m., ki je bil lepo obiskan, so se gibale cene za zadnje tri letnike od 5 do 8 Din. Neka partija res prvovrstnega sortiranega rizlinga in šipona letnika 1934. iz Jeruzalema se je prodajala celo po 8.50 Din. Vsekakor pa se kupci za vina s ceno nad 6 Din le neradi odločijo, čeprav mnogi vendarle potrebujejo tudi nekaj prvovrstnih vtn, kakor renski in laški rizling, muškadni silvanec, traminec, šipon in burgundec. Popolnoma povrela vina so se lepo učistila, a delno še nepovrela, torej še nekoliko sladka, so še bolj ali manj meglena. Brž ko nastopi bolj toplo vreme, bodo še ta naglo dokipela in dozorela.

HMELJ. V hmeljski kupčiji v Savinjski dolini je bilo zadnje tedne mirno. Zanimanje je popustilo. Cene so spet nekoliko nazadovale in se plačuje do največ 35 Din za kilogram. Sicer pa so zaloge zelo majhne.

Sejmi

24. marca: Veliko Mraševo;
25. marca: Mirna peč, Motnik;
26. marca: Dobova. Dole pri Litiji, Horjul, Lukovica, Rakičan (za goved), Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Metlika, Teharje;
27. marca: Dolnja Lendava, Vitanje;
28. marca: Nadlesk pri Ložu;
30. marca: Celje, Slovenjgradec (samo za živino).

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (z že všteto premijo v znesku 28.50 %):

1 nizozemski goldinar za 29.71 do 29.86 Din;
1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
1 angleški funt šterling za 200.65 do 212.70 Din;
1 ameriški dolar za 43.61 do 43.70 Din;
100 francoskih frankov za 289.56 do 291 Din;
100 češkoslovaških kron za 183.20 do 184.30 Din;
100 italijanskih lir za 365.27 do 368.35 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klinku po 8.60 do 8.70 Din. Vojna škoda se je zaključevala v Zagrebu po 380 do 381 Din.

Kratke vesti

= Izpiti za trsnicarje. Banska uprava razglašala, da se bodo vršili na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru izpit za trsnicarje dne 12. in 13. aprila od 9. ure naprej v smislu naredbe ministrstva za kmetijstvo št. 28.390-II od 16. maja 1930. Za pristopitev k izpitu se bodo upoštevale prošnje, ki bodo vložene potem sreskega načelstva do najkasneje 31. marca tega leta. Izpitni program tvori sledeča tvarina: poznavanje sort in podlag, ki so sprejete v trsnih izbor dravske banovine, izbira in priprava zemljišča za vinograd, trsnico in matičnjak, zasajanje in oskrbovanje matičnjaka, načini cepljenja, priprava podlag in cepičev za suho cepljenje, izvršitev suhega cepljenja, silenje in vlaganje cepčenk v trsnico, oskrbovanje trsnic, sortiranje in razpošiljanje trsja, zeleno cepljenje, zasajanje vinograda in oskrba v prvih treh letih, glavna dela v vinogradu, selekcioniranje, glavne bolezni in škodljivci vinske trte, sredstva za zatiranje trsnih bolezni in škodljivcev ter njih uporaba in zakonski predpisi o trsnicarstvu.

= Tridnevni tečaj za suho cepljenje vinske trte bo od 21. do 24. t. m. pri banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Tečaj bo brezplačen in bo trajal dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

= Podražitev sladkorja. Ob koncu lanskega leta so začele v zvezi z razidom sladkornega kartela popuščati cene sladkorja, zlasti v Vojvodini. Upravičeno smo pričakovali, da bo kmalu tudi v nadrobni prodaji sladkor cenejši. Toda nižje cene niso dolgo trajale. Tvornice, ki so po večini last tujega kapitala, so cene znova dvignile in napovedujejo nadaljnje dvigovanje. V celoti znaša povišanje v zadnjem času v trgovini na debelo 1.20 do 1.30 Din pri kilogramu. Glasilo zagrebške Zveze trgovskih združenj «Trgovački vjesnik» ostro obsoja to postopanje tvornic, zlasti pa dejstvo, da pri tem sodelujejo tudi tri državne tvornice sladkorja. Lani je sladkorni kartel prenehal obstajati in sedaj obstaja le Zveza sladkornih tvornic, ki ji je naloga varovati skupne koristi sladkorne industrije. Pričakovano, da bo razpust kartela ugodno vplival na trg in da bo imel za posledico znižanje cene, se ni ures-

tri dni daleč oddal, potem pa bodo poginili tudi najboljše velblodi. Kaj bomo potem brez živali, brez vode in brez živil počeli? Kako bomo našli pot nazaj? Oprosti mi te odkrite besede, efendi, toda več kakor človek zmora od nas ne smeš zahtevati. Saj imaš vendar tudi človeško razsodnost.»

Sodnik se je nekaj časa delal, kakor bi mu ta ugovor ne bil všeč. Naposled pa je odvrnil:

«Prav imaš. Te strašne peščine tudi meni niso prav pri srcu. Toda na drugi strani tudi ne bi hotel priti praznih rok nazaj v oazo Dahel, da bi se mi ljudje smejali. Zato sem si mislil: kaj bi bilo, če bi zavili še malo proti jugu? Na severu je vsa pokrajina do oaze Šive že raziskana. Tu si človek ne more pridobiti nove slave. Kolikor mi je znano, je tekla tu nekje karavanska cesta, ki je že davno pozabljena. Če bi jo iznova odkrili, bi bilo zelo prav. Baje je najboljša puščavska zveza in je ob njej precej studencev.»

«To bi še nekako šlo», je premišljeno odvrnil vodja gonjačev. «Tudi jaz sem že večkrat slišal o tej cesti. Prav! Tako dolgo bom ostal pri tebi, dokler ne boš začel spet siliti v peščine na zapadu.»

«Zelo hvaležen sem ti za te besede», je odvrnil Sodnik. «Prav vesel me, da sem odkril v tebi tako zvestega vodnika.»

Oba sta se potem vrnila k tovarišem.

Tam pa je medtem nastal hud prepir. Senusijec pri gonjačih ni bil posebno priljubljen, ker

jim skoraj nikoli ni hotel odgovarjati, če so ga kaj izpraševali. Tudi mu niso mogli odpustiti, da je bil takrat pri nočnem napadu sirov z njimi, ko jih je miril. Saj so ga v karavani samo mirno trpeli in gonjači so mislili, da se jim mora zaradi tega mirno pokoriti.

Medtem ko se je Sodnik pogovarjal z vodjo gonjačev, sta se Senusijec in neki gonjač sporekla zaradi neklih malenkosti. Gonjač je začel Senusijca žaliti in zasramovati, ta pa mu je odgovoril kar s pestjo. Zato so gonjači vsi hkratu planili po njem. Najbrž bi se bil ta boj zanj slabo končal, če se ne bi bila Uasif el Hajat in Hudales zavzela zanj. Obvarovala sta ga z orožjem. Skrila sta ga v Hudalesovem šotoru in zagrozila s kroglo vsakomur, kdor se bo upal šotoru približati.

S tem je nastal za nekaj časa mir. Toda ogenj je pod pepelom še zmeraj tlel. Hudales je bil zelo v skrbeh in iz srca se je razveselil, ko se je Sodnik vrnil. Vedel je, da se Sodnika vsi gonjači bolj boje kakor njega.

Sodnik se je zelo ujezil, ko je zvedel, kaj se je bilo zgodilo. Najprej je šel k Senusijcu in mu začel očitati, zakaj dela zdražbo. Mladi mož ga je molče poslušal in ga prosil, naj mu odpusti, da je tako malo hvaležen za vse dobrote.

«Dà, odpustim ti že, toda kaj nam to pomaga», je odvrnil Sodnik precej osorno. «Svoj načrt, da bi prišli do oaze Kufre, bomo morali opustiti, ker nam ne bo mogoče prekoračiti teh sipin. To mi je vodja gonjačev zdaj dokazal, ker

nisem verjel samo na besede. Zato smo sklenili — izplačati gonjače in sami prodirati dalje proti jugu. To pa se ne ujema s tvojo potjo. Zato smo te hoteli poslati z gonjači vred nazaj v Dahel. Kako pa se boš z njimi sporazumel po tem prepiru?»

«Efendi, iz srca te prosim, ne stori mi tega», mu je Senusijec hlastno segel v besedo. «Zaklel sem se, da me bodo spravili s poti in vem, da bodo svojo namero takoj uresničili, ko bodo sami. Jaz nisem strahopeten, saj sem moral že dosti prestat na svojih potovanjih, toda preveč psov je zajčeva smrt. Kako naj se sam ubranim cele kopice?»

«Vidiš, prav zaradi tega me je tvoja nepremišljenost tako ujezila! Nazaj te torej ne morem poslati. S seboj te pa tudi ne morem vzeti, ker si ti namenjen v oazo Kufro, mi pa drugam. Res ne vem, kje in kako naj najdem izhod iz zagate.»

Senusijec je nekaj časa gledal v tla in premišljal.

Potem pa je spet dvignil glavo, pogledal doktorja Sodnika od strani in počasi dejal:

«Efendi, ali mi daš besedo, da ne boš nikomur povedal tega, kar ti bom zdajle razkril?»

«Rad. Toda — ali moji tovariši tega ne smejo zvedeti?»

«Tudi oni lahko zvedo. Razen njih pa nihče, ker bi me to stalo življenje.»

(Dalje prihodnjič.)

ničilo. List je mnenja, da sladkorni kartel pod nekakim plaščem znova dviga glavo na škodo vsega naroda. Zato poziva vlado, da temu paševanju sladkornih tvornic napravi odločen konec, ker široki sloji naroda ne prenesajo nadaljnje obremenitve. Nasprotno bi bilo treba stremeti za to, da bi se sladkor pocenil v nadrobni prodaji tako, da bi imel ceno izpod 10 Din za kilogram.

= Zbor vinogradnikov in gostilničarjev iz vse države v Vršču je bil 17. t. m. zaključen. Po raznih strokovnih poročilih so bile sprejete tudi resolucije, ki bodo izročene vladi in posameznim ministrom. V teh resolucijah vinogradniki prosijo vlado, da bi ukinila v finančnem zakonu za leto 1935./1936. docela tako državno kakor banovinsko trošarino na vino, žganje, sadje in ostale vinogradniške in sadjarske domače pridelke, dalje, da bi se raba špirta dovolila izključno v industrijske svrhe, da se najstrožje prepove kuhanje žganja iz žita in iz sladkorne pese, da se prepove uvoz suhega grozdja, smokev in drugega grozdja in sadja, ki se rabi za izdelavo alkohola, da se izvrši preosnova vinogradništva in da se v bodoče določijo kraji, kjer bi se lahko zasadili vinogradi. Dalje prosijo vinogradniki, da se zniža prevozna tarifa na državnih železnicah za vino, žganje in sadje kakor tudi za vse vinogradniške in sadjarske proizvode. Zahtevajo, da se ukine carina na uvoz galice, žvepla in vseh ostalih sredstev, ki služijo za uničevanje škodljivcev. Vinogradniki so se bavili na tem zboru tudi z vprašanjem razdolžitve kmetov in sadjarjev ter so tudi v tem smislu izzevenle resolucije.

= Uspeh vinskega sejma in razstave v Ljutomeru. Podružnica Vinarskega društva v Ljutomeru je priredila 12. t. m. lepo uspelo vinsko razstavo in vinski sejem v kavarni g. Resnika. Že pri otvoritvi je bila prostorna dvorana polna domačih in tujih gostov. Otvoril je vinsko razstavo predsednik g. Zemljič Fric in pozdravil sreskega načelnika g. dr. Farčnika kot zastopnika gg. bana in podbana in druge. G. sreski načelnik je v imenu g. bana vse prisrčno pozdravil in naglašal upanje, da težave v vinogradništvu ne bodo trajale dolgo. S tem, da je razstavljeno nad 160 vzorcev vina, je dokazana zavednost vinogradnikov. Župan g. Kuharič je v imenu mestne občine želel prireditvi uspeh. Predsednik g. Zemljič je naglašal sloves ljutomerskega vina in je izrazil vdanošni pozdrav Nj. Vel. kralju Petru II. Inž. g. Gorjup je v daljšem govoru obnavljal koristi vinskih razstav, ki so nekake

Ženske!

Pranje s SAMORAD pralnim praškom Vam bo v veselje, bleščeče belo perilo Vaš ponos!

Zahtevajte odločno

Samorad

pralni prašek

Izdelan na podlagi olivnega olja.

praktične šole za vinogradnike. Omenil je, da obsegajo naši vinogradi kakih 24.000 ha, a pridelek je bil lani le 7,5 do 10 hl na hektar. Priporočal je pravo izbiro trt, da si ustvarimo naše enotne tipe vina. Naposled je opozoril na dve novi nevarni trtni bolezni, in sicer na arikanozo ali pršico in bolezen stržena. Po govorih se je potem na otvorjeni razstavi začela pokušnja vina. Točilke in točilci so imeli ves dan do 19. zvečer obilo posla s postrežbo gostom. Z vsakim vlakom je prišla truma obiskovalcev, med temi je bilo tudi zelo mnogo tujcev. Prodano je bilo mnogo vina po 7, 7,50 in 8 Din za liter. Splošna sodba je bila, da toliko kupčij ni bilo sklenjenih na vinski razstavi že nekaj let. Računa se na 500 hl prodanega vina. Kupci so pokupili največ sladka vina. Ker je letošnje vino zelo dobro, je to vplivalo tudi na veselo razpoloženje. Razstava je dosegla popoln uspeh v praktičnem in gospodarskem oziru. Udeleženci so se zelo pohvalno izražali o prireditvi in izpodbujali prireditelje, da vsako leto priredijo tak vinogradniški praznik. Pripomniti je treba, da je tudi letos vse razstavljeno vino že prejšnji dan ocenila komisija strokovnjakov in bo lepo število razstavljalcev odlikovanih z lepimi priznancami. Podpore so naklonili banska uprava, sreska kmetijska odbora v Ljutomeru in v Ptuj in Okrajna posojilnica v Ljutomeru. Obljubljena je pa tudi podpora od Združenja trgovcev v Ljutomeru. Za vse te zneske najlepša hvala.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

DOPISI

KONJICE. (Smrtna kosa.) Tu je preminil odvetnik g. dr. Anton Prus v najlepši moški dobi 55 let. Pokojnik je bil vzgleden narodnjak, ki se je za narodne pravice v Konjicah boril že pred vojno. Bil je ustanovitelj Sokola, prvi jugoslovenski župan v Konjicah in delaven član drugih narodnih društev. Časten mu spomin, njegovim svojem pa naše iskreno sožalje!

MAJŠPERK. (Smrtna kosa.) V ponedeljek je umrl v Gradcu v zdravilišču ravnatelj tukajšnje tvornice tanina g. Karel Kubricht, po rodu Čeh. Po njegovi zaslugi je tvornica tako napredovala, da daje danes kruha 120 delavcem in uradnikom. Pokojnik je bil dolga leta odbornik domače občine, vnet Sokol in gasilec. Časten mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

SKOPICE. Tudi pri nas se zadnja leta gibljemo. Pred tremi leti je bila ustanovljena podružnica Kmetijske družbe, ki si je do danes priskrbelo že precej orodja. Dne 7. maja l. 1933. je bil ustanovni občni zbor gasilske čete. Člani so prišli za delo in 20. avgusta istega leta je četa že imela prvo prireditev, ki je lepo uspela. Na drugem občnem zboru 27. januarja letos je blagajnik sporočil, da znaša imovina čete 16.509 dinarjev. V današnjih časih nam daje ta vsota upanje, da bomo v kratkem času imeli lastno motorno brizgalno. — V februarju smo uprizorili v

Sven Elvestad:

PEST

Kriminalni roman.

(Iz norveščine prevedel J. M.)

«A voznik? In stražnik?»

«To te naj ne briga. Oba se bosta delala, kakor da ničesar ne vidita. To sta moja moža.»

Aretiranec se je spet živahno zasmejal in z rokami ves zadovoljen tolkel po nogah.

«To bo pa res imenitna komedija!» je vzkliknil. «A kaj naj storim jaz, ko bom iz voza?»

«Mirno boš šel po cesti navzdol.»

«Kam?»

«V tisto kavarno, v kateri si bil s Puščico tnege večera, ko so te bili skoro ubili.»

«Kaj bom tam delal?»

«To prepusti meni. Bodi samo pameten. Čujem, da paznik že prihaja.»

VIII.

Po hodniku zunaj so se bližali koraki in obstali pred celico.

Krag je odprl vrata. Zunaj je stal paznik z obročem ključev v roki in poleg njega sta bila še dva druga uslužbenca.

«Prosim,» je dejal Krag, «tega ujetnika boste uvedli. Voz gotovo že čaka zunaj?»

«Dà,» je odgovoril nagel glas in velik, koščeni paznik v uniformi je stopil iz temine hodnika v slabo razsvetljeno celico.

«Ah, vi ste, Johnson,» je rekel Krag. «Samo trenutek še moram z vami govoriti. Medtem bosta ona dva pazila na ujetnika. Pojdite z menoj.»

Oba moža sta stopila po hodniku v pisarno oddelka za osebne popise.

«Vi se boste torej peljali z ujetniškim vozom?» je vprašal Krag.

«Dà,»

«Ali ste dobili kako posebno naročilo?»

«Dobil.»

«Kakšno?»

«Da naj se ravnam po vaših navodilih.»

«Dobro. Sicer pa imam še tale pisneni odlok, kjer je izrečno napisano: »Pazniki se morejo v vsakem oziru ravnati po navodilih Asbjørna Kraga.« Ali vidite?»

«Vidim.»

«Zapomnite si tole: vratca pri vozu ne smejo biti zaklenjena.»

«Zakaj ne? ... To je pa čudno.»

Moja reč je to. Ujetnik bo med vožnjo poizkusil pobegniti.»

Paznik se je široko zasmejal.

«Naj le poizkusi!»

«Ne, vi me ne razumete. Če bo poizkusil pobegniti, naj kar pobegne.»

Osupel je paznik pogledal detektiva.

«Ne razumem,» je pripomnil.

«To nj potrebno. Mislite samo na ukaz, ki ga imate.»

«Dà,»

«Vi boste torej zaprli oči, ko bo ujetnik zapuščal voz, in se boste peljali naprej proti drugemu zaporu, kakor bi se ne bilo nič zgodilo.»

«Kaj naj rečem, ko prispem tjakaj?»

«Recite samo, da je ujetnik pač ušel, ker ga ni v vozu.»

Paznik se je ponovno zasmejal.

«In potem me bodo odslovili in bom ob službo,» je rekel.

«Le mirni bodite. Zanesite se name. Pojdite zdaj, ne smemo izgubljati časa.»

Medtem ko je šel detektiv s paznikom nazaj k celici, je menil ta:

«No, če bi ne bili to vi, gospod Krag ...»

«Kaj bi bilo potem?»

«Kaj potem? Prijel bi vas. Ker pa ste vi, vas moram ubogati. Vi zanesljivo nekaj nameravate s tem. Še nikdar nisem sodeloval pri taki komediji, čeprav sem že dvajset let v službi pri policiji.»

Ko so povedli ujetnika v voz, je šel Krag v svojo pisarno in se tam zadržal nekaj časa.

Medtem je ujetniški voz oddrdal. Bilo je že tako pozno, da so bili izprehajalci na ulicah že zelo redki. Ko se je voz peljal po skoro prazni Grubbejevi ulici, so se zdaj odprla vratca voza in mož je skočil na ulico. Nekaj trenutkov je stal na mestu in gledal okrog sebe. Voz se je peljal naprej, kakor bi se ne bilo zgodilo nič po-

Cerklah in pri Sv. Križu ljudsko dramo «Testament». Bila je to naša prva igra, a je vsestransko dobro uspela. Igralci so vloge dobro podali. V Sokolu v Krški vasi je vpisanih več članov iz naše vasi.

VOJNIK. Gospodinska šola je imela 13. t. m. svoj sklep. Popoldne smo se zbrali v osnovni šoli. Bila je polna soba gospodarjev in gospodinj, ki smo z zanimanjem poslušali g. Gosaka iz Teharja, ki nam je govoril o štajerski kokoši in o svinjereji. Po predavanju smo se zbrali starši in gosti z dekleti v lepo okrašeni telovadnici. Tu so nas pozdravili šolski nadzornik gospod Pestevšek, šolski upravitelj g. Gosak, kmetijski svetnik g. Goričan in občinski zastopnik učitelj g. Šinigoj. Pri klavirju nam je veselo igral g. Jurko, oče naše pridne voditeljice ge. Jankovičeve, ki zasluži vse priznanje za svoj trud. Starši želimo, da bi nam oblastva dovolila še prihodnje leto gospodinsko šolo, kajti za nas je zares v veliko korist, ker se z majhnimi stroški dekleta mnogo naučijo. — J. B.

ZAGORJE OB SAVI. Banska uprava je dovolila nove sejme, da jih bo skupno 11 v letu. Poleg kramarskih in živinskih sejnov bosta v četrtek pred cvetno nedeljo in dne 3. novembra svinjska in konjska sejma, 12. maja in 2. decembra pa svinjska sejma.

DOMAČE NOVOSTI

* **Občnj zbor Vodnikove družbe v Ljubljani** bo 29. t. m. z začetkom ob 18. v prostorih ZKD v Kazini v Ljubljani. Dnevni red: poročilo odbora, računski zaključek za leto 1934., poročilo nadzorstva, proračun za leto 1935. in določitev članarine za leto 1936., določitev književnega programa za leto 1936., volitve in slučajnosti.

* **Regulacija Drave v ptujskem srezu.** Bivši narodni poslanec g. Lovro Petovar se je v narodni skupščini stalno trudil, da bi se na en ali drug način uredilo vprašanje regulacije Drave v ptujskem srezu. Drava dela že leta in leta ogromno škodo našemu kmetu, ki mu odnaša zmerom več sveta. Zlasti je regulacija Drave nujno potrebna v Slovenji vasi in Markovcih, kjer so ponekod že ogrožene hiše. G. Petovar se prizadeva tudi zdaj, ko ni več poslanec, da najde sredstva vsaj za delno regulacijo. Obrnil se je na ministra za gradbe g. dr. Kožulja s

prošnjo, naj se vzame v načrt za javna dela tudi regulacija Drave. G. minister je odgovoril, da se to delo glede na ogromno vsoto začasno še ne more vzeti v načrt. Kakor je g. Petovar poročal na zadnji konferenci širšega volilnega odbora, ima zdaj zagotovilo od bana g. dr. Puca, da se je regulacija Drave vzela v načrt državnega sklada za javna dela in je že določenih v ta namen: za regulacijo v Slovenji vasi 80.000 dinarjev, pred Ptujem 150.000 Din, pri Kaniži 150.000 Din in pri Markovcih 48.000 Din. Prav tako ima zagotovilo od pomočnika bana g. doktorja Pirkmajerja, da se je vneslo v načrt za javna dela iz banovinskega sklada za srez Ptuj za gradbo občinske ceste Leskovec—Podlehnik 80.000 Din, za dovršitev ceste Zavrč—Turški vrh 50.000 Din, za banovinsko cesto Majšperk—Naraplje—Žetale 35.000 Din, za cesto Ivanjkovci—Lahonci, za borski most in za banovinsko cesto Rogatec—Ptuj—Senarska po 30.000 dinarjev in za regulacijo Grajene 100.000 Din. Na račun tega sklada je nekaj zneskov že izplačanih.

Ob petkih in svetkih

lahko pripravljate «Jajnine».

Primerne so za vsako omako. Pripraviti se dajo s sesekljanimi ostanki pečenke, klobase, s salato, fižolom ali kot vloga v postno in mesno juho. «Jajnine» požlahtnijo vsako jed.

* **Zbor zastopnikov gasilcev iz dravske banovine.** V nedeljo je bil v Ljubljani v hotelu Metropolu redni občni zbor gasilske zajednice za dravsko banovino. Zborovanja so se udeležili vsi člani upravnega in nadzornega odbora, starešine vseh 25 žup Slovenije in vsi izvoljeni odposlanci. Zbor je otvoril starešina g. Josip Turk, ki se je v začetku spomnil velikega kralja, nato pa obljubil v imenu gasilstva zvestobo kralju Petru II. Omenil je tudi, da je prevzel pokroviteljstvo nad gasilstvom princ Tomislav. Namesto umlega podstarešine Jerneja Vengustta je bil določen Anton Cerer, za drugega podstarešino pa Ljudevit Musek. V upravni odbor je bil še določen Josip Klemenčič. V nadaljnjem govoru je starešina opisal velik trud gasilstva, da bi se uresničil člen 77. gasilskega zakona, ki določa, da mora zavarovalnica plačevati šestodstotne premije v gasilске namene. Tajniško poročilo je podal g. Stanjko Pristovšek, blagajniško pa g. Zdravko Mikuž. V

imenu nadzornega odbora je g. Josip Djuban iz Prekmurja predlagal starešini, tajniku, blagajniku in vsemu odboru pohvalo za vzorno delo in razrešnico, kar je bilo soglasno sprejeto. Zanimivo je poročilo inspektorja zajednice g. inž. Franca Dolenc. Po njegovi statistiki ima slovensko gasilstvo 1546 lestev (30 % v vsej državi), dalje 928 ročnih brizgaln (33 %), 378 motornih brizgaln (57 %), 209.000 m cevi (52 %), 88 avtomobilov (56 %), 292 voz za vprego (50 %) in 516 domov (71 %). Vrednost premoženja slovenskih gasilcev je 52.408.000 Din, vendar je gasilskega dolga 5.300.000 Din, tako da znaša dejanska vrednost gasilskega premoženja 47.200.000 dinarjev. Slovensko gasilstvo ima v vsakem oziru nadmoč, kar je tembolj upoštevano vredno, ker znaša površina Slovenije le 6 %, število prebivalstva pa le 8 %. Inž. Dolenc je poročal tudi, da je bilo lani v Sloveniji 924 požarov, pri katerih je gasilo 21.533 gasilcev, in sicer 3767 ur. Pri požarih je bilo ranjenih 70 gasilcev. Skupna škoda po požarih je znašala 24.500.000 Din. Gasilstvo pa je preprečilo za 114 milijonov dinarjev škodo. Zavarovalnice bi morale lani plačati gasilstvu na podlagi 77. člena 1.800.000 Din. Poročevalec je govoril tudi o samaritanskem in prosvetnem delu gasilstva. Poročilo razstavnega odseka pa je podal g. Franc Bulč, ki je poročal o pripravah za bodočo gasilsko razstavo na velesejmu. Med samostojnimi predlogi so odposlanci z navdušenjem sprejeli sklep, da se gasilstvo s posebnimi vlaki in v velikem številu udeleži poklonitve na Opiencu. V resoluciji se zlasti zahteva popolno priznanje gori omenjenega šestodstotnega prispevka.

* **Železniška proga Koprivnica—Varaždin.** Železnica, ki bo vezala Koprivnico in Varaždin in druge podravske kraje, bo po najnovejših vesteh zgrajena v smeri Koprivnica—Ludbreg—Varaždin. To je izjavil tudi minister za gradbe g. dr. Kožul nekemu odposlanstvu iz Koprivnice, ki mu je ponudilo kandidaturu. Minister je povedal, da je že določen denar in da bodo začeli graditi progo meseca maja.

* **Upniki Kmetijske eksportne zadruge v Mariboru.** Upravitelj konkurzne mase Kmetijske eksportne zadruge je predložil sodišču osnutek za razdelitev razpoložljive mase. Vsi konkurzni upniki smejo pri sodišču pogledati osnutek in podati svoje opazke v 15 dneh (od 14. t. m.) ustno ali pismeno pri konkurznem sodniku. O teh opazkah se bo razpravljalo 11. aprila ob 10. pri mari-

sebnega. Begunec se je glasno zasmel, vtaknil roki v hlačna žepa in odkolovratil po ulici naprej. Potepinova dobro volja je naraščala, ko je prišel med ljudi. Predrzo je pogledal nekega stražnika v obraz in ga pozdravil z roko ob čepico. Stražnik mu je vrnil pozdrav.

Na tramvajski postaji je obstal sredi gruča čakajočih. Zdajci se je zganil Nekdo mu je bil zašepetal besedo na uho. Kdo je neka bil to? Pogledal je okrog sebe, pa ni videl sumljive osebe. Stal je poleg nekaj dam, gospoda s palico in starega grbastega moža s košaro v roki. Ali mu je ta kaj rekel? Ne, predaleč je bil proč od njega.

Naposled je pridrdral tramvajski voz, na katerega je čakal. Vstopil je z več drugimi osebami. Bil je sicer brez denarja, toda ni se mu ljubilo hoditi peš tako daleč, pa se je hotel poslužiti umetnosti, ki je pri ljudeh njegovega kova zelo običajna: peljati se brez plačila. Sprevoznik je začel dajati vozne listke v sprednjem delu voza, on pa je stal čisto zadaj. Toda kaj je bilo to? Začutil je, da je imel nekdo opravka pri desnem žepu njegovega suknjiča. Hitro se je obrnil. Nemogoče je, da se je dama za njim zanimala za njegov žep. Vesela misel je šinila skozi njegove možgane: ali ni morda bil kak žepni tat? Ničga, kralja žepnih tatov, naj bi izkušal okraštati žepni tat? Ta misel se mu je zdela tako smešna, da se je moral glasno zasmeti. Toda v tistem trenutku mu je znova nekdo nekaj zašepetal v uho. Zdaj je besede razločno razumel. «Plačaj vozni listek!» je rekel neznančev glas. Kdo, za vraga, se

briga za njegove zadeve? Pločnik je bil poln ljudi, toda med njimi ni bilo nikogar, ki bi mu prisodil te besede. Če ni morda kašljajoči stari grbavec s košaro. Pocukal ga je za rokav.

«Halo,» je zaklical, «ali nisi pravkar govoril z menoj?»

Starec ga je samo začudeno gledal.

«Ali ne razumeš?» je vprašal begunec dalje.

Tedaj je starec vžbočil prsi in begunec je čital na tablici, pripeti pod vratom: Gluhonemec. Ta torej ni mogel biti. Ko je dalje razmišljal, se je spomnil, da je starca že večkrat videl na ulici beračiti. Begunec se je zdajci domislil in segel z roko v desni suknjičev žep. Izvlekel je iz njega nekaj drobiža.

Zdaj je razumel vso zgodbo in se je zmerjal, da ni že popreje doimel vse zgodbe. Seveda je še zmerom pod policijskim nadzorstvom. Saj je nemogoče, da bi ga Asbjörn Krag pustil kar tako pri miru, da bi se lahko potepal, koder bi se mu poljubilo. Razumljivo je, da ga opazujejo od trenutka dalje, ko je pobegnil iz voza. Morda ga zasleduje Krag sam — toliko je bil že slišal o njegovi umetnosti maskiranja.

Gledal je okrog sebe in poizkušal dognati, kateri izmed vseh teh ljudi je preoblečeni sloviti detektiv. Morda tisti gospod z zlatimi naočniki? Ali tramvajski nadzornik? Ali celo dama z neštevilnimi zavitki? Tudi gluhonemec ni izključen. Jezil se je pri spoznanju, da je Krag pač opazoval njegovo osuplost.

Naposled je voz obstal in begunec je izstopil.

Spočetka je res nameraval iti po svojih potih in ne v kavarno blizu ulice Christiana Krogha, kamor ga je napotil Krag. Zdaj pa si je rekel, da ne kaže drugo kakor ubogati. Razen tega ga je zelo zanimalo, kako bo potekla ta nova in zanimiva pustolovščina.

Prispel je v kavarno v času, ko je po navadi najbolj obiskana — pol ure, preden se zapre. Morje glagov ga je sprejelo, ko je odprl vrata, gosta megla tobačnega dima je ležala nad vsemi mizami. Mladi zločinec se je začutil spet tako prav v svojem elementu in njegovo razpoloženje je spet raslo. Šel je skozi prva dva prostora in je našel tih skrit kotiček v tretji sobi, ki je bila spodaj v kleti nižje kakor obe prvi. Zankarna natakarka z umazanimi rokami in laneno rumenimi lasmi je stopila k njemu. Zelo se je začudila, ko ga je ugledala.

«Ali si jo odkuril?» je vprašala.

«Ne,» je odgovoril, «izpustili so me. Ničesar mi niso mogli dokazati. Prinesi mi pijačo.»

Prinesla mu je steklenico in kozarec. Po dveh minutah je izpraznil steklenico in zahteval drugo.

Ko je potolažil žejo, je začel razmišljati o svojem položaju. Vsa zadeva mu je bila čisto nerazumljiva. Silna napetost ga je držala, zakaj slutil je, da bo v nekaj minutah doživel nekaj nenavadnega. Razgledal se je po bedni sobi in zapazil, da ni bil več sam.

Za drugo mizo je sedela čudna postava, beden mož srednje starosti. Obraz mu je bil rumenkast in neobrit, obleka razcapana. Begunec ga ni po-

horskem okrožnem sodišču v sobi šte. 84. Po predloženem osnutku bi dobili upniki Kmetijske eksportne zadruge izplačanih v gotovini 48,8 % svojih terjatev.

* **Razpisani so natečaji** podčastniške pešadijske šole v Zagrebu in Beogradu, konjiške v Zemun in artiljerijske v Čupriji za mladeniče od 18 do 21. leta starosti. Pojasnila se dobivajo pri Peru Francu, kapetanu v p. v Ljubljani, Majurova ulica št. 14. Priložiti se mora znamka za 3 Din za odgovor.

* **Pri železnici ni služb.** Ponovno se obveščajo vsi zanimanci, da prometno ministrstvo in vsi podrejeni mu uradi ne bodo upoštevali naloge prošnje za službo, ker so vsa službena mesta, kolikor jih spada pod prometno ministrstvo, že zasedena.

* **«V zadnjem trenutku»** je naslov zanimivo pisanih spominov iz življenja pilota, ki jih objavlja Franjo Pivk v zadnji številki slikane tedenske revije za radiofonijo, gledališče, film, sport in modo «Naš val». Vsi, ki se zanimajo za radio, gledališče, ljudske odre, film, modo in lepo štivo, imate v «Našem valu» svoj tedenski list, ki stane mesečno komaj 12 Din. Na posebni prilogi prinaša «Naš val» programe vseh važnih oddajnih postaj, ki je nujno potreben vsakemu radijskemu abonentu. Zahtevajte še danes brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod te izvrstne tedenske revije. Pišite na naslov: Radijska revija «Naš val», Ljubljana.

* **Smrtna nesreča ugledne gospodinje.** Pred dnevi se je napotila ga. Kristina Španova, gosposničarka in posestnica na Planini pri Sevnici, v gozd nadzorovat delavce, ki so spuščali hlode po žlebu v dolino. Čeprav so ji branili, naj opusti to nevarno pot, se kot skrbna gospodinja ni dala pregovoriti. Z delavci je šla precej višje v hrib in približno pet metrov od žleba opazovala, kako drčijo hlodi navzdol. Takrat jo je pridrvel skrivljen hlood, ki se je iztiril in zdrsnel naravnost proti njej. Zadel jo je tako silno, da jo je vrgel 30 metrov daleč. Zlomila se je v lrbtenica, strl kolk, a je kljub temu ostala še eno uro pri zavesti. Med potjo se je še tolažila, češ: če ni kaj zlomljeno, bom ozdravela. Ali smrt je bila močnejša od njene volje. Kmalu je začutila, da se ji bližajo zadnji trenutki, a je imela še toliko moči, da je izročila poslednje pozdrave svojim otrokom, sorodnikom in vsem Planincem ter naročila, kako naj otroci gospodarijo. Med prevozom proti domu je izdihnila.

**Le Riviera
terpentinovo milo
je za nas,
to je odslej
peric naših glav.**

IZDELANO NA PODLAGI OLIVNEGA OLJA

Tragična smrt spoštovane žene je pretresla vso Planino. V 49. letu starosti je zapustila štiri otroke, izmed katerih so trije ostali nepreskrbljene sirote brez staršev. Pokojnica ni bila samo predobra mati svojih otrok, ampak tudi blaga žena za vsakogar, ki se je zatekel v njeno hišo. Naj ji bo zemljica lahka!

* **Smrt zvestega narodnjaka.** Po daljšem bojevanju je v Ljubnem na Gorenjskem umrl upokojeni strojevodja državnih železnic g. Anton Fister. Pokojnik je bil po rodu iz Prezreni pri Podnartu. Kot ključavničar je stopil v službo državne železnice ter služboval v Istri, Dalma-

ciji, pozneje pa v Škofji Loki in v Podnartu. Po upokojitvi se je nastanil v Ljubnem, kjer si je sezidal hišico. Največje veselje je imel z lepo urejenim vrtom. Oskrboval ga je od zore do mraka; še večer pred smrtjo je menil, da bi le še enkrat mogel na vrt, na solnce, pa bi takoj ozdravel. Vse svoje življenje je bil zaveden Jugosloven in pri vseh volitvah zvesto na napredni strani. Blagemu pokojniku bodi ohranjen časten spomin, vdovi gospe Katarini in sorodnikom pa iskreno sožalje!

* **Nenačna smrt skrbnega posestnika.** Posestnik Janez Juvan s Puše pod Polšnikom se

znal, toda vedel je, kakšne vrste je bil tujec, in zapelo ga je v srcu. Take ljudi je videl že večkrat: bil je eden izmed tistih, ki so po dolgoletni ječi naposled zapustili zidove jetnišnice, hud zločinec, ki je zavoľjo dolgega bivanja v ječi postal ti in nem in zaradi tega najrajši išče le mračne prostore.

IX.

Bednik je bil svoj kozarec izpraznil in je gledal koprneče proti beguncu polni steklenici. Begunec mu je pomignil. Hvaležen smehljaj je spreletel kaznjenceve poteze in bednik je počasi prikreval k beguncu in je sedel na stol v kotu med steno in mizo.

Natakarica je prinesla steklenico in kozarec. Begunec ji je plačal takoj in ji dal obilno napitino. Kakor se je zdelo, je to napravilo na bednika velik vtisk.

Oba sta trknila in pila.

«Ti imaš mnogo denarja», je zašepetal kaznjene s hripavim, raskavim glasom.

Namisto da bi odgovoril, je privlekel begunec žepa polno pest srebrnega drobiža, ki mu ga je dal v tramvaju skrivnostni neznanec.

«Toliko denarja nisem videl že vrsto let», je rekel kaznjene.

«Koliko let?» je vprašal begunec.

«Dvanajst.»

«Torej zaradi umora?»

Tujec ni odgovoril. Dvignil je kozarec, izpil in vprašal:

«Kako se pišeš?»

«Jens. In ti?»

«To te bo malo zanimalo. Nesrečnik brez imena sem.»

«Zdi se mi, da si moral nekoč živeti v boljših razmerah.»

«Da, res je. Pa to je že davno, davno.»

Oba sta umolknila.

Zdajci se je nagnil kaznjeneč čez mizo in rekel s čisto izpremenjenim glasom:

«Ti si brihten dečko.»

Jens se je zastrmel vanj in od osuplosti mu je padel kozarec na tla, da se je razletel v tisoč kosčkov.

«Sto vragov!» je vzkliknil. «Ali si ti, detektiv?»

«Asbjörn Krag — bi! je res detektiv — je položil prst na usta.

«Tiho.» je rekel, «morda nama prisluškujejo.»

«Kaj takega pa še nisem doživel», je mrmral Jens in gledal Kraga kot skrivnostno, nadnaravno bitje. «Tebe pa ne bo nihče opeharil», je rekel naposled.

Krag je odvrnil smehljaje se:

«Bodi samo miren, da naju oba ne spraviš v nesrečo.»

Mala soba se je počasi polnila z glasnimi ljudmi, po večini bedniki, po žganju smrdečimi potepini. Bilo je očitno, da je ta kavarna shajališče najhujših zločincev.

Zdajci se je Jens zganil. Dva nova gosta sta vstopila. Eden je takoj pritegnil nase vse po-

glede. Bil je velik, koščen možak. Šteti je moral kakih petdeset let; njegov hrbet je bil malo kriv. Na sebi je imel kočijaški plašč, v roki bič in ogromen kočijaški klobuk čez obe ušesi. Njegova brada, ki je zakrivala vso spodnjo polovico obraza, je bila črna in že nekoliko prepletena s sivimi nitmi. Ko je kočijaž stopil v območje svetlobe, je opazil Krag, da je bil njegov plašč obnošen in da sta manjkala na njem dva gumba.

Mož, s katerim je prišel, je bil majhen in naseden, vendar se je videl izredno gibčen in močan. Imel je izraz sleparskega lovca na preproste ljudi. Na videz je bil dobilo oblečen; čez želodec je nosil debelo srebrno verižico.

Kraga in njegovega tovariša nova prišleca spočetka v njunem mirnem kotu niti nista opazila. Sedla sta za prosto mizo in se takoj začela zaupno in živahno razgovarjati.

«Ali ga poznaš?» je vprašal detektiv.

«Dà», je odgovoril Jens in nemirno pogledal k njima.

«Ne izdaj se. Katerega izmed obeh poznaš?»

«Majšega.»

«Onega s srebrno verižico?»

«Dà. Puščica je to.»

«Misliš sem si že. A drugi?»

«Nisem ga še nikdar videl.»

«Tako? Oglej si ga natančneje.»

Jens ga je kradoma pogledal. Potem se je pomenljivo zazrl v Kraga.

«To vendar ni...»

(Dalje prihodnjič.)

je napotil te dni v Pasjek po opravkih. Njegova žena pa je šla v Zagorje in sta se ločila na Klevišah. V dolini je Juvanu postalo slabo in ko se je sklonil k potoku, da bi si ohladil čelo, je izgubil zavest in padel v vodo. Ko so ga našli neki okoličani, je bil že mrtev. Posestnik Juvan je štel šele 40 let in se je vneto udeleževal pri gasilcih, ki so mu priredili lep pogreb.

* **Dva brata žrtvi eksplozije.** V Mišjem dolu pri Litiji sta razstreljevala neke skale posestnikova sinova 23letni Anton in 25letni Janez Miklavčič. Naboj pa se je prehitro užgal, tako da sta se oba brata ponesrečila. Pri eksploziji je bilo ranjeno Antonu desno oko. Janezu pa je raztrgalo prste na desni roki. Oba se zdravita v ljubljanski bolnišnici.

* **Mladenka se je obesila.** V neki hiši v Dvořakovi ulici v Mariboru so našli v kopalnici v tretjem nadstropju na klinu pri oknu obešeno 22letno služkinjo Marijo Ribizlovo. Poklicani zdravnik je ugotovil, da se je služkinja najprej izkušala zastrupiti s plinom, nato pa se je še obesila. Nesrečnica je zapustila pismo, v katerem prosi, da bi jo pokopali v domači zemlji v Vojniku pri Celju.

* **12letna Slovenka je izginila iz Zagreba.** Že 1. t. m. je pobegnila 12letna, v Ljubljani rojena Teodora Malenar-Ocvirkova od svojih adoptivnih staršev. Dekletce je za svoja leta zelo dobro razvito, ima temnokostanjeve, nazaj počesane lase, modre oči, okrogel obraz in širok podbradek. Od doma je pobegnila že večkrat.

* **Pisma, ki zatrjujejo, da sta nedolžna.** Marihorska oblastva so prejela več pism iz raznih krajev, celo iz Italije, ki zatrjujejo, da sta znana brata Markučjeva, ki predsedata v mariborski kaznilnici kazen zaradi umora, nedolžna. Obnova postopanja proti obema bratoma je dovoljena. Vzporedno si oblastva prizadevajo, da bi razkrila pravega krivca.

* **Smrt berača na cesti.** 55letni, popolnoma slepi Janez Debevec iz Sel, stanujoč na Šutni v Kamniku, oče treh mladoletnih otrok, je nedavno prosjačil po občini Nevljah. Vodil ga je njegov sinček Jožek. Ko je prišel v vas Poreber, mu je zdajci postalo slabo. «Tema se mi je napravila v glavi», je še rekel sinčku, se sesedel in takoj umrl.

* **Požar.** Nedavno v pozni nočni uri je nastal požar v gospodarskem poslopu posestnika Josipa Benka v Krčevini pri Ptaju in mu upepelil poslopje z vsemi poljskimi pridelki in poljskim orodjem. Tudi tri težke svinje so postale žrtev plamena.

* **Pri 118 letih še dela.** V Tuzli žive štirje stoletniki, izmed katerih šteje najmlajši 102 leti, najstarejši pa 112. A v Dubravah poleg Tuzle je dosegel Muharem beg Mehmedbegović te dni 118 let. Mehmedbegović še danes dela na polju z lahkoto. Poleg tega oskrbuje lep čebelnjak. Ko so ga vprašali, kako je dočkal tako lepo starost, jim je dejal, da je skrbel za svoje zdravje. Zjutraj je vstajal zgodaj, a tudi spat je hodil zgodaj. Pogosto je hodil v gozd na sprehod. Po večini uživa mlečno hrano, rad je zelenjavo in sadje. Mesa sploh ni jedel.

* **14 vlakov obtičalo v snegu.** Po vestih iz Omska je zadnje dni na sibirskih progah ustavljen ves promet. Železniške proge pokriva visok sneg. 14 vlakov je obtičalo na odprti progi. Oblastva so poslala vojaštvo in pomožne vlake, da očistijo proge.

* **Zdravnik je s svojo krvjo rešil bolnico.** Pred dnevi so pripeljali v beograjsko bolnišnico mlado kmetico iz Žurkova, Zagorko Atanaskovičev. Bila je v blagoslovljenem stanju v osmem mesecu, a je neprestano krvavela, tako da je bila potrebna hitra operacija. Za takojšnjo operacijo pa se niso mogli odločiti, ker se jim je bolnica zaradi velike izgube krvi zdela preslaba. Ker pa je kar očitno pojemale, jo je zdravnik vendarle operiral in se je operacija posrečila. Toda po operaciji je bolnica začela ugašati. Izguba krvi je bila prevelika. Bila je nujno potrebna transfuzija. A odkod naj bi se dobila kri, ker je bila

nedelja in se tudi stalni dajalci krvi niso oglašali. Ponudila se je bolniška strežnica. Ker pa je bolnica tudi po tej pomoči še vedno slabela in je bilo očitno, da ji je treba še več krvi, ni zdravnik, ki jo je operiral in izvršil tudi prvo transfuzijo, prav nič pomišljal, temveč je pretočil še 400 gramov svoje krvi v njene žile. Bolnica, ki je bila prej že bolj podobna mrliču kakor pa živemu bitju, je kmalu odprla oči in izpregovorila. Požrtvovanost zdravnika jo je rešila.

* **Trije kozolci v plamenih.** Na Ostrogu pri Prekopi so imeli na pustni večer nevaren požar. Goreti je začelo v kozolcu posestnice Marije Škrbčeve. Pihala je lahka burja in ognjena iskra je preskočila na veliki kozolc posestnika Jerneja Črtaliča. V tem je zavela nenadno močna burja in posledica je bila, da je postal žrtev ognja še tretji kozolec, last posestnika Urbančiča Antona. Grozila je seveda nevarnost, da se ogenj razširi na sosednje stanovanjske hiše. To nesrečo so pa preprečili gasilci, ki so prihiteli na kraj nesreče od vseh strani. Ogenj je bil brez dvoma potaknjen.

Cenjenim naročnikom!

Današnji številki smo priložili položnice delu naročnikov, ki niso za prvo polovico leta še poravnali naročnine. Ker je pri vseh listih običaj, da se naročnina plačuje vnaprej, prosimo vse prizadete, naj porabijo položnice zanesljivo do konca marca za poravnavo dospele naročnine. Najbolje je, če opravi vsak naročnik svojo dolžnost čimprej, da ima potem mir pred nami in se mu ni treba bati, da bi mu uprava zaradi neplačane naročnine ustavila list sredi najlepšega štiva, ki ga z vsako številko prinaša.

Zamudniki še iz preteklega leta so prejeli položnice že prej. Prosimo jih, da ne pozabijo nakazati na nje odpadajočih zneskov najkasneje do konca marca, da si tako zagotovijo še nadaljnje prejemanje lista.

Naročniki, ki so poslali naročnino prav zadnje dni, a najdejo kljub temu položnico v listu, naj je ne smatrajo kot opomin, ker so se v tem primeru njihova vplačila z našimi položnicami na pošti križala.

UPRAVA «DOMOVINE».

* **Nesreča ali zločin.** 24letni mizarski vajenec Rudolf Wölfling, po rodu Avstrijec z Dunaja, je prišel te dni v Stari trg pri Ložu z nekim tovarišem rojakom. Oba prijatelja sta pregledovala samokres, nenadno pa je počil strel in Wölfling zadel v glavo, da se je zgrudil. Ker ni bil nihče drug priča dogodka, se ne ve, ali se je zgodila nesreča ali pa je bil Wölfling nalašč ustreljen. Hudo ranjenega je pregledal in obvezal tamošnji zdravnik dr. Mejač, ki je odredil, da so ranjenca nemudno prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je umrl. Njegovega tovariša zaslišujejo orožniki, da doženejo, kako in zakaj je prišlo do nesreče.

* **V silobranu.** Pred malim senatom v Mariboru je sedel na zatožni klopi Franc Horvat iz Bratoncev. V obtožnici se navaja, da je Horvat 28. oktobra lani pod večer šel s prijateljem pod okno svoje izvoljenke. Komaj se je začel pogovor, je prišla gruča fantov, ki so zavzeli sovražno stališče. Ko je Horvat šel mimo fantov, ga je neki Barbarič sunil v prsi, da je padel. Pobral se je in se spustil v beg, Barbarič pa za njim. Ko je videl, da ne uteče, je potegnil na begu iz žepa nož ter sunil z rezilom Barbariča. Zadel ga je v glavo in je rezilo prodrlo skozi oko v možgane, da se je preganjalec zgrudil mrtev na tla. Horvat se je pred sodniki zagovarjal s silobra-

nom. V teku razprave je prišel senat do prepričanja, da je res ravnal v silobranu, ter ga je oprostil.

* **Samomor ali zločin.** Ves gornjegraški srez je razburila novica, da so našli v torek 12. t. m. na Šetejevem travniku pri Radmirju na neki smreki nedaleč od banovinske ceste, ki drži proti Gornjemu gradu, obešeno 19letno Heleno Repičevo, hčerko najemnice iz Podtera. Ko so sneli mrtvo žensko z drevesa, se je že začelo govoriti, da bržkone ne gre za samomor, temveč da utegne imeti svoje prste vmes neki mladenič, ki je imel z Repičevo ljubavno razmerje. Ta je po lastni izjavi bila z njim noseča. Razne okoliščine, med njimi je ta, da se je obešenka s koleni skoro dotikala tal, so zbujele sum, da se mladenka ni sama obesila. Pojavil se je neki možki, ki je izpovedal, da je pokojnica nekaj dni prej dala njemu prečitati pismo svojega ljubimca, ker sama ni znala čitati. V pismu jo je ljubimec povabil za nedeljo 10. t. m. zvečer na sestanek pri tako zvanih Cigoncih v neposredni bližini Šetejevega travnika, češ da ji bo dal denar, da bo lahko šla roditi v bolnišnico. V pismu je bilo nadalje zapisano, da naj mladenka nikomur o tem sestanku ne pripoveduje, ker ne sme nihče vedeti, da se snideta ta večer. Zglašilo se je tudi že več oseb, ki so videle v nedeljo zvečer Repičevo v bližini Šetejevega travnika. V četrtek se je vršilo v mrtvašnici v Radmirju raztelesenje, ki ga je vodil tukajšnji sodnik gospod Viktor Prohinar. Sodna komisija je našla skoraj že dorasli plod moškega spola, in precej podlage za to, da gre za umor. Orožništvo, zlasti komandir g. Mekinda, je bilo prav pridno na delu in zasluži vso pohvalo, da se bo zadeva mogla v kratkem pojasniti. Osumljenec je bil priveden v Gornji grad in izročen sodišču.

* **Dva blazna morilca pred sodiščem.** Mali kazenski senat v Ljubljani je obravnaval dva primera o blaznikih morilcih. 33letni posestnik Valentin Primožič, človek krepke postave, iz Koprivnika, občina Oselica pri Zireh, je jeseni neke nedelje zvečer z dolgim kuhinjskim nožem zaklal svakinjo Veroniko Filipičevo. Kar 16 vbodov ji je dal, med temi štiri smrtno nevarne. Po zločinu je mirno odšel na orožniško postajo in povedal: «Zločin sem napravil. Babo sem zaklal. Zaklal sem tistega hudiča Filipičevega. Baba je bila silo močna. Tako sva se držala, da so kar kosti pokale.» Kot drugi se je zagovarjal Jakob Mrzlikar, 42letni mehanik, oženjen, stanujoč prej na Viču, oče dveh otrok, a priženil jih je še šest. Lani septembra je ustrelil svojo več let starejšo ženo Ano Mrzlikarjevo, rojeno Škerljevo, vdovljeno Kozinovo. Mrzlikarjeva je pospravljala sobo, ko je vstopil mož in oddal proti njej dva strela iz revolverja. Žena je za poškodbami umrla. Oba, Primožiča in Mrzlikarja, so spoznali za blazna in prideta v lepoglavski zavod.

* **Osem mesecev, ker je ustrelil svojo izvoljenko.** Mali kazenski senat v Ljubljani je obsodil 28letnega strojnega ključavničarja Andreja Boštjančiča, stanujočega na Brodu pri Vižmarjih, na osem mesecev navadnega zapora zaradi zločina umora na prošnjo, ker je 28. januarja letos na svojem stanovanju letos ustrelil svojo izvoljenko Štefanijo Mlinarjevo v sence, da je kmalu nato umrla. Poskušal se je z dvema nabojema še sam sebe končati, pa mu je samokres odrekel.

* **Žrtev fantovske podivjanosti** je postal hlapec Mojstrovčič, ki je služil pri gostilničarju Slibarju na Raki. Mojstrovčič je spal v hlevu, ko ga je po polnoči prebudilo vpitje fantov. Vstal je in stopil skozi vrata na prosto, kjer je zagledal gručo fantov. Eden izmed njih je brez besede skočil k njemu in ga udaril s trdim predmetom po glavi. Mojstrovčič ni utegnil niti pomisliti na obrambo, ko je začutil nov udarec po licu, da se je zrušil na tla in izgubil zavest. Še na tleh ležeč je moral dobiti nekaj udarcev, ker ima po telesu temne lise. Kmalu so prihiteli ljudje in našli nezavestnega fanta. Spravili so ga k raškemu zdravniku, ki je hudo poškodovanega fanta pregledal in obvezal.

* **O uboju starega rudarja pri Rovišču.** Iz Škocijana nam pišejo: O zverinskem uboju starega Jakoba Ovseneka blizu Rovišča smo že obširno poročali. Naj navedemo še eno podrobnost, ki posebno glasno kaže pokvarjenost napadalec. Ko so siroveži udrihali po možu, je priskočila na pomoč njegova žena. Eden se je celo tako daleč izpozabil, da je udaril staro ženo, ki se prav tako kakor njen mož ni mogla braniti. Šele ko so napadalec videli, da je stari mož ves krvav, so pobegnili in se poskrili. Orožniki so fante kmalu polovili. Spričo nepobitnih dokazov so morilci priznali svoj zločin. Izgovarjali se pa, da zaradi popolne pijanosti niso vedeli, kaj so delali. Ta izgovor jim pa ne bo nič koristil. Krivci so zdaj v sodnih zaporih v Krškem.

* **Pozor pred sleparskimi prekupčevalci z živino!** Od Male Nedelje smo prejeli: Po hišah se pojavljajo razni nakupovalci živine, ki izrabljajo stisko kmeta ter kupujejo živino po sramotno nizkih cenah. Gospodarji naj bodo previdni pri prodaji ter se naj vedno poučijo o dnevnih cenah in pazijo tudi na tehtanje. Ta čas so se cene tetletom dvignile. Vsako sleparstvo naj se takoj prijavi sreskemu načelstvu.

* **Pustolovec Rijavec pobegnil.** Poročali smo, da so prijeli pustolovca Miroslava Rijavca, ki se je na sleparski način poročil s hčerko avstrijskega hotelirja Huberja. Ko so prijetega pustolovca prevažali, je skočil blizu postaje Pribudiča iz vlaka in pobegnil. Splitska policija je obvestila vse orožniške postaje proti zadrski meji, naj pazijo na begunca in ga primejo, če bi ga slučajno izsledile. Za njim je izdana tudi tiralica. Najbrž ima mož na vesti še kaj hujšega in ne samo sleparstva.

* **Dragocene preproge ocarinjene kakor povročeno platno.** Pred zagrebškim sodiščem se je vršila razprava proti carinskemu posredniku Milanu Prodanoviću, ki je bil obtožen, da je leta 1932. zacarinil dragocene perzijske preproge kakor povročeno platno. Za carino je dal samo okrog 17.000 Din, od lastnika preprog pa je po navedbi obtožnice sprejel 80.000 dinarjev. Pri napačnem carinjenju je bila država oškodovana za okrog 223.000 Din. Leta 1932. je bil Prodanović obsojen na tri leta robije, kasacija pa je zdaj to sodbo razveljavila in pri novi razpravi je bil Prodanović oproščen. Državni tožilec se je proti oprostitvi sodbi pritožil.

* **Trije obtoženi zaradi požiga.** Pred malim senatom v Celju so se zagovarjali 54letni posestnik Franc Hribernik iz Perovc pri Tepanju, njegova žena 49letna Terezija in njun sin, 21letni Anton, ki so bili obtoženi, da so lani marca dogovorno in da bi dobili zavarovalnino od Vzajemne zavarovalnice, zažgali svojo viničarijo na Ličenci v konjiškem srezu. Po požaru so osumili požiga vdovo Antonijo Borlakovo, ki je stanovala v tej viničariji, pozneje pa je bilo kazensko postopanje ustavljeno. Dne 30. novembra pa je prejela Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani pismo Hribernikovega soseda Leskovarja, ki je sporočil, da sumi, da je zažgal Hribernikovo domačijo domači sin. V začetku februarja so bili vsi trije obdolženci aretirani. Na podlagi izpovedb prič pa so bili zdaj pri razpravi vsi trije oproščeni.

* **Kri je puščala.** V Korenjaku v Haložah se je pred tremi leti naselila iz savske banovine neka Žiherjeva Antonija iz Lelovca, ki je služila kot dekla, poleg tega pa se je ukvarjala še z mazaštvom, da je ljudem puščala kri. Paciente je obiskovala osebno ter računala za operacijo 10 Din. Na ta način je zdravila več ljudi, ki so si kljub temu, da je bil instrument ves rjav in zamazan, dali puščati kri. Kri je puščala tudi nekemu domačinu iz Korenjaka, ki pa je moral potem ležati nad šest tednov v postelji. Za to mazaštvo so izvedeli orožniki v Zavrču, ki so Žiherjevi pripravo za puščanje krvi zaplenili ter jo z ovadbo vred izročili sodišču.

* **Smrtina obsodba morilca v Mariboru.** Dne 15. t. m. je mariborski veliki senat sodil zverin-

skega morilca Viktorja Juhanta. Gotovo je javnosti še v spominu zločin, ki se je pripetil lani jeseni v Gradiški pri Sv. Kungoti, kjer je postal mladi krošnjar Stanko Hacin žrtev umora, ki je razburil vso bližnjo in daljno okolico. V razpravno dvorano so pazniki privedli vklejenega morilca 31letnega Viktorja Juhanta. Nemo in z očmi, uprtimi v tla, je obtoženec poslušal obširno obtožnico. Iz nje je razvidno, da je Juhant že v rani mladosti zgrešil pošteno pot življenja. Brez dela se je potikal iz kraja v kraj in kradel, kjer je le mogel. Obtoženec je bil že devetkrat kaznovan in je šele tik pred umorom nesrečnega krošnjarja Hacin prišel iz mariborskih zaporov, kjer je presedel dve leti. Kakor hitro je Juhant prišel na svobodo, je že nadaljeval svoje prejšnje življenje. Pajdašil se je z zločinci po ljubljanski okolici. Ko so mu tam postala tla prevročna, je odšel proti Mariboru. V Hočah pri Mariboru se je Juhant seznanil s pokojnim Stankom Hacinom, ki je prodajal svojo suho robo. Na ročnem vozičku je vozil krošnjar svoje blago iz kraja v kraj. Zato se mu je lokavi Juhant ponudil za pomagata, češ da mu bo vozil blago in kazal pot. Hacin, ki je pošteno mislil, je ponudbo sprejel in Juhanta dobro plačal, kar pa je v obtožencu vzbudilo pohlep po denarju. Juhant in Hacin sta prispela v Gradiško pri Zgornji Sveti Kungoti. Utrujena od napore pota sta sedela na travi in Hacin je začel prešteti izkupiček. Prav to je bila njegova poguba. Ni bilo mnogo, komaj 150 dinarjev je iztržil za ščetke, in to je bilo dovolj za sirašni zločin, katerega je zasnoval Juhant proti njemu. V Gradiški sta se ustavila v neki gostilni. Tam sta po večerji zaprosila krčmarja za prenočišče. Ta jima je v ta namen prepustil senik šele, ko sta mu izročila svoji delavski knjižici. Utrujeni Hacin je kmalu zaspal. V ugodnem trenutku je Juhant udaril s topim koncem ukradene sekire krošnjarja po glavi, nato pa ga še večkrat sunil z nožem, da je bila uboga žrtev vsa razmesarjena. Zadal mu je 16 udarcev in vbodov. Po strašnem zločinu je Juhant mrliča zakopal v seno, mu vzel čevlje in pobral denar. Drugo jutro ga je krčmar ves začuden vprašal, kje je njegov tovariš. Juhant mu je rekel, da se Hacin še umiva, vzel od krčmarja obe poselski knjižici in pobegnil. Orožniki so kmalu odkrili strašen zločin, morilec Juhant pa je bil aretiran v Ljubljani. Pri razpravi je obtoženec v celoti priznal zločin. Svojo krivdo je skušal omiliti z zatrevanjem, da je dedno obremenjen, da je izvršil dejanje v pijanosti in da Hacin ni oropal, marveč je vzel samo svoj delež, zaradi katerega sta se bila sprla. Njegove navedbe pa so ovrgle delno priče, delno pa ugotovitve oblastev. Obtoženec je brez kesanja opisal umor in pripovedoval, da si je po umoru v bližnjem potoku umil okrvavljene roke in sekiro, nato pa mirno legel spat. Razpravi je prisotstvovala tudi mati umorjenega Hacin, ki je jokaje izjavila, da je bil pokojnik njena edina opora. Morilec Juhant je bil obsojen na smrt na vešalih. Obtoženec je sprejel sodbo mirno. Njegov zagovornik je prijavil revizijo.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SMRT UGLEDNEGA GOSPODARJA.

Pišece, marca.

Te dni smo pokopali uglednega posestnika g. Jožefa Grmovška iz Podgorja, ki je 13. t. m. umrl za dolgotrajno zavratno boleznijo. Rajniki, žrtev svetovne vojne, je moral kakor mnogo drugih zapustiti domače ognjišče in ženo s kopicco majhnih otrok. Obdelovati veliko posestvo, voditi vse gospodarstvo, vzgajati otročiče in po vrhu prenašati še prepogoste vojne rekvizicije je bilo za njegovo ženo preveč. Pred 15 leti jo je iztrgala smrt iz poprej tako srečnega rodbinskega kroga. To je bil za rajnega udarec, ki ga

ni mogel čisto preboleti, čeprav je našel v sestrin rajne vzorno ženo in blago skrbnico otrokom. Črv bolezni je neprestano glodal na njegovem zdravju, dokler ga ni vrgla bolezen v začetku januarja na mrtvaško posteljo, s katere ni več vstal.

Imel je lep pogreb. Kot odbornika so ga spremljali na njegovi zadnji poti občinski odbor z županom g. Karlom Ogorevcem na čelu, dalje oddelek gasilske čete, poleg žene, otrok in številnih sorodnikov tudi mnogo prijateljev, znancev in drugega občinstva, kar je znak velikega spoštovanja, ki ga je rajnik užival. Ob odprtem grobu je imel župnik g. Toplak poslovljni govor, v katerem je prikazal rajnega kot vzornega očeta in skrbnega gospodarja, ki se je moral ukloniti smrti, dasi še ni preskrbel vseh svojih otrok. Pevci so mu v slovo zapeli pretresljivo žalostinko.

Smrt rajnega ni samo neadomestljiva izguba za njegovo hišo, ampak je tudi v naših naprednih vrstah zapustila občutno vrzel. Ohranili mu bomo časten spomin. Preostalim naše iskreno sožalje!

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 24. do 31. marca.

Nedelja, 24. marca: 7.30: Izkušnja z umetnimi travniki in s kisanjem krme (inženjer Sadar Vinko); 8.00: Z dobro voljo v novi dan (plošče); 8.20: poročila; 8.30: orgelski koncert (profesor Matija Tomec); 9.00: radijski orkester (komorna glasba); 9.40: versko predavanje (dr. Mihael Opeka); 10.00: prenos iz stolnice; 11.00: Kmečki trio (Gregorc, Nachförg in Stanko); 11.40: otroška ura (Vladimir Kapus); 12.00: čas, radijski orkester (po željah); 15.00: plošče po željah; 15.30: Majda, izvirna slovenska radijska opera, prirejena po Josipa Frana Knafliča veseli tridejanki »Kmečki teater«; 17.30: Valček na valček na ploščah; 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, jedilni list, program za ponedeljek; 20.10: Akademski pevski kvintet, vmes klavirska harmonika solo (Pešl); 21.15: radijski orkester, vmes čas in poročila; 22.30: iz zvočnih filmov (plošče).

Ponedeljek, 25. marca: 7.30: Zelenjadni vrt pomladi (Vardjan Franc); 8.00: poročila; 8.20: Premrlove sionske speve bo pela s spremljevanjem radijskega orkestra Štefka Korenčanova; 9.00: versko predavanje (dr. Ciril Potočnik); 9.15: prenos iz frančiškanske cerkve; 9.45: orgelski koncert na ploščah; 10.00: Pasja steklina (Franci Herkovič); 10.20: Marijine pesmi na ploščah; 10.40: Tončka Šuštarjeva bo pela s spremljevanjem radijskega orkestra; 12.00: čas, radijski orkester (po željah); 15.00: plošče po željah; 16.00: tamburaški orkester, vmes Fantje na vasi in harmonika in citre na ploščah; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos opere iz Zagreba, v odmoru čas, poročila, jedilni list, program.

Torek, 26. marca: 11.00: šolska ura: Čarl podzemlja (Ivan Mihler); 12.00: Na planincih lušno biti (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas, Sviraj balalajka (plošče); 18.00: otroški kotiček (Cirila Medvedova); 18.20: Primorska kuhinja (Žnideržičeva); 18.40: nemščina (dr. Kolarič); 19.10: pravna ura (dr. Knaflič); 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, jedilni list, program za sredo; 20.10: klavirski koncert profesorja Marjana Lipovška; 21.00: Jože Rus bo pel narodne, vmes radijski orkester; 21.30: čas, poročila, radijski orkester; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 27. marca: 12.00: iz slovanskih oper (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas, glasbene slike na ploščah; 18.00: plošče po željah; 18.30: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 19.00: sokoške vesti (Fran Lubej); 19.20: čas, jedilni list, program za četrtek; 19.30: nacionalna ura; 20.00: slovenske narodne pesmi bo pela Milena Verbič-Štrukljeva, vmes bo pel slovenske narodne in umetne pesmi Slovenski vokalni kvintet; 21.30: mandolinistični sekstet; 22.00: čas, poročila; 22.15: radijski orkester.

Četrtek, 28. marca: 12.00: Jager gre na jago (nekaj lovskih pesmic na ploščah); 12.50: poročila; 13.00: čas, uvertire na ploščah; 18.00: Hej trubaču (vojaška godba na ploščah); 18.30: Sprehodi po stari Ljubljani (dr. Rudolf Andrejka); 18.50: srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel); 19.20: čas, jedilni list, program za petek; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Beograda; 22.00: čas, poročila; 22.20: iz operet (plošče).

Petek, 29. marca: 11.00: šolska ura: Najvažnejši dogodki po svetu (profesor dr. Ivan Grafenauer); 12.00: Kaj pa to (revija plošč); skladatelj, glasbila, pevce in naslove boste morali sami uganiti; 12.50: poročila; 13.00: čas, Venček venčkov na ploščah; 18.00: Kulturno življenje starih narodov (Franc Tersegav); 18.20: radijski orkester; 18.40: literarna ura: recitacije Medvedovih del (inž. Ivan Pengov); 19.00: radijski orkester; 19.20: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos koncerta Ljubljanske filharmonije iz Uniona (dirigent Rene Baton iz Pariza); 21.40: čas, poročila; 22.00: citre solo (Mezsolits); 22.30: Zakaj veseli bi ne peli (plošče).

Sobota, 30. marca: 12.00: Čez drn in strn (kar po celem in brez kašpotov; revija plošč); 12.50: poročila; 13.00: čas, Čez drn in strn; 18.00: radijski orkester; 18.15: Aktualnosti (Ludovik Mrzel); 18.30: radijski orkester; 18.50: francoščina (profesor Prezelj); 19.20: čas, jedilni list, program za nedeljo; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.20: koncert godbe Sokola I. (lahka glasba); 21.00: prenos primorskega večera iz Celja; 22.00: čas, poročila; 22.15: radijski orkester.

NAŠI NA TUJEM

Iz Bottropa (Nemčija) nam pišejo: Slovenci v Bottropu smo še zmerom skoro vsi brez dela. Nas je tukaj 120, delo pa jih ima 15. Vsi drugi živijo od občine in dobrotelov, ki nam jo izkazujejo Nemci, ki ne delajo prav nikake razlike med nami in domačimi. — Lansko leto 11. novembra smo imeli žalno zborovanje za našim dobrim kraljem Aleksandrom. Zbor je vodil naš zvezni predsednik g. Pavel Bolha in nam govoril o kraljevem delu za narod, za katerega je tudi umrl. Slava mu! Naj živi naš mladi kralj Peter II.! — Na Silvestrov večer smo imeli obdaro vanje otrok. Zahvaljujemo se za podporo, ki sta nam jo izposlovala g. generalni konzul in g. Bolha. Slovenci na Westfalskem, v Porenju in drugod po Nemčiji moramo biti res ponosni in zadovoljni, da imamo tukaj ta dva gospoda, ki sta od kritosrčnega slovenskega srca in delavna za svoj narod in našo državo Jugoslavijo. Vsa čast njima! — Dne 24. februarja smo imeli glavno zborovanje. Obiskala sta nas pri tej priliki g. Šentjerc iz Westerholda, ki je zastopal zveznega predsednika g. Pavla Bolha, in iz Buera g. Kurentova, zvezna predsednica ženskih narodnih društev, ki je pripomogla, da se je ustanovilo tudi v Bottropu žensko društvo, v čigar odboru so: prva predsednica g. Terezija Dračeva, druga predsednica g. Marija Mirtova, tajnica g. Ana Zagoženova in blagajničarka g. Lina Bastičeva. G. Šentjercu in g. Kurentovi se zahvaljujemo za ves njun trud in vse njune dobrote. Ženske, skrbite, da pridobite za društvo mladino, ker boste s tem dosegle največ uspehov, zlasti pa še to, da se bodo vaši otroci privadili slovenščine, to je materinega jezika. — V Bottropu je umrla lani ob koncu leta komaj 21letna gčna. Zofka Tojnko. Bolna je bila na pljučih že dve leti. Dve leti pred tem je umrl za isto boleznijo njen oče, predsednik tukajšnjega društva, Ivan Tojnko. Blag jima spomin!

Iz Meerbecka (Nemčija) nam pišejo: Vdova ga. Marija Bučerjeva je praznovala dne 13. t. m. 74letnico rojstva, upokojeni rudar g. Josip Pili pa 15. t. m. 70letnico. Obema vnetima bralcema

«Domovine» želimo še mnogo zdravih in veselih let!

Iz Oberhausen-Buschhausena (Nemčija) nam pišejo: Nedavno je po dolgi bolezni umrla žena našega društvenika ga. Marija Holeškova, rojena Ratajeva. Pokojnica je zapustila moža in sedem otrok. Doma je bila iz Toplic pri Novem mestu in je živela v Nemčiji že čez 30 let. Pevsko in podporno društvo «Zvon» iz Oberhausen-Buschhausena ji je zapele žalostinki pred hišo in ob grobu in predsednik društva g. Jakob Sevšek se je v imenu društva poslovil od pokojnice, ki je bila zavedna slovenska mati. Naj ji bo tuja zemlja lahka! Žalujemo naše sožalje!

Iz Las Brenasa (Argentina) nam pišejo: Pred leti je prišel semkaj priden in delavni fant Lojze Simonič iz Vinjega vrha pri Semiču. S svojo marljivostjo si je priboril lepo kmetijo. Pomagal bi zdaj lahko svoji materi, a neki tukajšnji domačin mu je z nožem prerezal nit življenja. Naj počiva v miru v tuji zemlji! — Pri nas imamo znamenitega kačjega lovca Poljaka Difinskega, ki se preživlja s to nevarno obrtjo. Lovi kače najstrupenejših vrst in jih žive pošilja v zavode.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršijo vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

pa posuj z eno žlico moka, in ko se moka malo porumeni, zalij sok z osminko litra kisle smetane. Ko prevre, zreži meso na poljubne kose, zloži v skledo in precedi sok na meso. Daš s krušnimi cmoki, valjanci, žličniki in sličnim na mizo.

Goveje drobovje v omaki. Pripravi četrtilitro govejega srca, četrtilitro vranice in četrtilitro jeter. Vse to drobno zreži. Jetra zreži posebej! V kozo deni masti, na mast stresi eno drobno zrezano čebulo, drobno zrezano korenino peteršilja, zelene in korenčka. Ko se zelenjava malo poduši, stresi zraven zrezana pljuča, srce in vranico, popoprjaj, dodaj še malo majarona in timjana. Nato prilij štiri žlice kisa in toliko juhe ali vode, da je meso pokrito, potem pa duši do mehkega. Ko je meso mehko, dodaj še zrezana jetra, in ko so tudi jetra gotova, osoli in daj na mizo, poleg pa makarone in lahko tudi solato.

Orehova rulada. Mešaj, da narase: pet rumenjakov in sedem dek sladkorja v prahu. Nato primešaj sedem dek zmletih orehov in sedem dek mandeljnov. Pekačo dobro namaži s sirovim maslom, položi vanjo čist papir, ki ga tudi dobro namaži. Zdalj zlij testo noter, ga razravnaj za prst na debelo in peci približno 10 do 15 minut. Ko je pečeno, zvrni na desko in odlušči papir. Medtem pa, ko se rulada peče, stolci četrtilitro sladke smetane, jo po okusu posladkaj z vanilijevim sladkorjem, primešaj pest zmletih orehov in pomaži pečeno rulado, jo zvij skupaj, po vrhu jo posuj s sladkorjem in zreži na tanke rezine.

Praktični nasveti

Ženska, ki ima zelo občutljivo lasišče, si ne sme prečesto umivati las z vodo. Toda lase je treba le snažiti, zlasti če delamo v prašnem ozračju. Zato si pa moramo lase vsak večer temeljito skrtati in z gostim glavnikom dobro sčesati. Da pa še bolje odstranimo umazanost in maščobo las, jih potresimo z riževo moko in ponovno temeljito prekrtačimo. Zelo dobra je tudi ajdova moka, ker naredi lase še bolj mehke in voljne.

Nogavice peri vedno v mlačni vodi, skoraj mrzli, ker nogavica ne prenese tople vode. Če so pa nogavice zelo spotene, tedaj jih namoči za pol ure v mrzli vodi, jih v tej vodi dobro zmencaj, ožmi in šele potem v mlačni vodi dobro z milom operi. Nogavice vedno nategni, preden jih deneš sušiti, suhe potem zopet raztegni in lepo zloži. Nikdar pa nogavic ne likaj.

ZANIMIVOSTI

× **Preprečen napad na papeža.** Pariški list «Le Jour» poroča o nameravanem napadu na sv. očeta, ki pa je bil zaradi velike pozornosti vatičanske straže preprečen. Pred kratkim je prišel neki mladinec iz Mehike v Vatikan in prosil vatičanska oblastva, da mu dovolijo sprejem pri sv. očetu. Rekli pa so mu, da je papež trenutno preveč zaposlen. Medtem so vatičanska oblastva storila potrebne varnostne ukrepe in si poiskala podatke o pobožnem romarju, ki je hotel biti sprejet pri sv. očetu. Iz Mehike je prišel o njem zelo neugoden odgovor. Ko je Mehčan spet prispel v Vatikan in zaprosil spet za sprejem pri sv. očetu, je vatičanska straža sumljivo zaprla. Ko so ga preiskali, so našli pri njem ostro bodalo.

× **59 ribičev na ledeni plošči.** Zaradi silnega mraza, vsled katerega zmrazne Kaspiško morje daleč od obale, gredo ribiči vsako letno po ledu na odprto morje, da tam vržejo mreže v morje in lovijo ribe. Tudi letos je tako storila večja skupina ribičev. Ledena plošča pa, na kateri so bili ribiči, se je zdajci odcepila od celotne plošče ledu ter splavala proti odprtemu morju. Okoli 100 ribičem se je posrečilo hitro preskočiti razpoko, medtem ko drugi tega niso utegnili in jih je ledena plošča odnesla daleč v morje. Poslana

ŽENSKI VESTNIK

UPORABA ČASOPISNEGA PAPIRJA.

Naše gospodinje vse premalo cenijo porabljenost časopisnega papirja v gospodinjstvu. Vseposod ga vidimo ležati brez koristi, a če bi ga znale prav porabiti, koliko dela bi si prihranile. Zato hočemo dati nekaj zadevnih nasvetov. Da je papir za podkurjenje in za zavijanje zelo poraben, ve vsaka gospodinja, da se pa dajo s papirjem lepo okna obrisati, kadar jih umivaš, in da se šipe s papirjem zbrisane lepo svetijo, tega pa marsikatera gospodinja ne ve. Kadar čistiš kotel pri štedilniku s sidolom, ga zbršiš s papirjem, ker se bo kotel mnogo bolj svetil, kakor če je zbrisan s krpo. Pa tudi druge medene predmete papir lepo zbršiš, če niso ti predmeti preveč robati. Mastne skledе, kože in podobno zbršiš s papirjem, pa si prihraniš milo in pranje krp za pomivanje.

Ko si gotova s pomivanjem posode, ožmi pomivalko, potem pa vzemi kos časopisnega papirja in najprej z njim izbriši mastno skledo, nato pa jo izplakni z vročo vodo in potem še enkrat s papirjem do suhega zbršiš. Prav tako umij s papirjem vedro, kamor zlivaš pomije. Vlij v vedro vroče vode in ga umij s papirjem in naposled do suhega zbršiš.

Ves ta mastni papir pa posuši in ga potem porabi za kurjavo; tak papir še rajši gori, ker je masten.

Za kuhinjo

Pikantna pljučna pečenka. Tri četrtilitro pljučne pečenke očisti vseh kožic in loja in jo dobro nadrgni s soljo in poprom, nalo pa še pretakni s slanino in sardelami (pazi, da preveč ne osoliš, ker so že sardele slane). V kozo deni narezane čebule, korenčka, zelene, peteršilja, limonove lupinice in žlico masti. Na vse to položi pljučno pečenko, pokrij in pokrito duši, da zelenjava in meso porumenita. Med dušenjem večkrat premešaj. Nato zalij z juho ali vodo, dodaj še malo limonovega soka in duši odkrito dalje v pečici, da postane meso mehko. Ko je meso mehko, ga deni na topele krožnik, zelenjavo

so bila letala, da najdejo, kje plava plošča. Ker so bili ribiči brez hrane, so jim za prvo silo vrgli v letala nekaj hrane. Iz Astrahana je bilo takoj poslano vodno letalo, ki se je spustilo v bližini ledene plošče v morje in rešilo 20 ribičev. Kmalu nato je priplulo še več močnejših vodnih letal, ki so rešila ribiče iz nevarnega položaja.

× **600 hiš v plamenih.** Veliko naselbino Čan-lun v Egiptu je uničil strašen požar. Zgorelo je nad 600 hiš. Dve osebi sta mrtvi, devet jih je hujše ranjenih, med njimi tudi dva gasilca.

× **Nad sto let stare ženske v Avstriji.** Dunajski oblastva so ugotovila, da živi v Avstriji sedem žensk, ki so prekoračile stoto leto svojega življenja. Najstarejša ženska v Avstriji šteje 104 leta ter živi v Frohnleutenu blizu Gradca. Moških stoletnikov avstrijska republika nima.

× **Posrečena operacija siamskih dvojčic.** Mokoovski ranocelniki so te dni opravili uspešno operacijo. Ločili so dve skupaj zrastle deklici, ki sta prišli na svet pred mesecem dni. Deklici sta bili zrasli s spodnjima deloma životov. Ena izmed siamskih dvojčic je bila dobro razvita, druga pa ni imela srca. Operacija je uspela in v redu razvita deklica je že dve uri po operaciji dobila steklenico z mlekom in je čvrsto pila.

× **Strašna usoda avtomobilskih tatov.** Na cesti med Guntramsdorfu in Laxenburgom so našli popolnoma razbit osebni avtomobil s Dunaja, v njem pa dve zgojeneli trupli, medtem ko je poleg avtomobila ležal tretji mrlič. Kakor je vse kazalo, se je avtomobil z vso silo zaletel v drevo ob cesti, se razbil in nato vnel. Nesreča se je zgodila tako naglo, da se potniki niso mogli rešiti. Kdo so bile nesrečne žrtve, niso mogli ugotoviti, pač pa so kmalu izvedeli, da je bil avtomobil ukraden inženjerju Braunu z Dunaja. Oblastva so ugotovila nekatere podrobnosti strašne nesreče. Trije tatovi, ki so inženjerju Braunu odpeljali avtomobil, so jo v naglem diru ubrali proti Guntramsdorfu, kjer je avtomobil oplazil drevo ob cesti, drvel naprej in 20 m daleč od njega treščil v drugo drevo. Zaradi silnega sunka se je avtomobil čisto razbil. Pri nesreči se je vžgal bencin. Vse kaže, da je moral biti mož, ki je avto vodil, pijan.

× **Trgovina z ženskami v Šanghaju.** Razna angleška in ameriška človekoljubna društva v Šanghaju so pred kratkim na posebnem sestanku z ruskimi izseljenci obravnavala strahotno bedo ruskih žen v Šanghaju. Na tem zborovanju je bilo povedano, da v Šanghaju kar cvete trgovina z Rusinjami. Sklenjeno je bilo, naprositi oblastva francoskih kolonij in tudi kitajska oblastva, naj preiščejo nevzdržne razmere. Obenem so sklenili poklicati na pomoč tudi Društvo narodov.

× **Tibetanski ječmen je odporen proti mrazu.** V Tibetu se je mudila dalje časa skupina švedskega rastlinoslovca dr. Smitha in preučevala podnebje in rastlinstvo. Te dni se je skupina vrnila z znanstvenega potovanja in prinesla s seboj okrog 20.000 raznih rastlin, med katerimi je zlasti več vrst tibetanskega ječmena, ki je zelo odporen proti slani in nočnemu mrazu. Te vrste ječmena bodo izkušali sejati po severni Norveški. Rastlina je neverjetno odporna proti mrazu, poleg tega pa celo bolj okusna, kakor so naše vrste. Če bo ta vrsta ječmena ustrezala postavljenim zahtevam, bo ogromnega pomena za kmetijstvo Islandije, Kanade in severne Sibirije.

× **Po kobilicah papige.** Iz avstralskega mesta Adelaide poročajo, da preti notranji Avstraliji, ki se je komaj rešila uničujočih kobilic, nova, črna nesreča. Milijoni zelenih papig se selijo iz skrajne vzhodne Avstralije proti zapadu. Teh ptic je toliko, da je zemlja, kjer se usedejo, zelena, kamor seže oko. Povsod onesnažijo vso vodo. Zato prebivalci z vsemi mogočimi sredstvi branijo izvire pred papigami. Boje se, da bi ptice ne prišle na področje farm, kjer bi potem uničile še to, kar so pustile kobilice.

× **Petelin ima pravico do petja.** V francoskem kopališču Bagnollesu de l'Orne se je prigodil tale dogodek: Notranje ministrstvo je bilo izdalo od-

Elegantni in varčni

gospodje naročijo svoje obleke kar v tovarni, kjer je izbira ogromna in cene letos zopet zelo znižane:

obleka iz hlačevine **210 Din**, iz meltona **270 Din**, iz kamgarna **310 Din**, trenchcoat **580 Din**, „Hubertus“-plašč **300 Din**, gumasti plašč **215 Din**, fantovski pralni kostum **50 Din**, kostum iz ševjota **130 Din**, fantovska obleka iz kamgarna **180 Din** itd.

Zahtevajte veliki, novi, ilustrirani cenik in vzorce, katere dobite brezplačno!

TRGOVSKI DOM
Sterncecki
TOVARNA · PERILA · ITI · OBLEK

CELJE št. 97

redbo, da morajo županstva kopališč in letovišč v največji meri skrbeti za nočni mir v svojem kraju. Ukaz je ukaz, si je mislil župan omenjenega kopališča, in ker se je več kopališčnih gostov pritožilo, da se petelini prerano oglašajo in jih s tem motijo v zasluženem nočnem počitku, je župan neki dan odredil, da morajo lastniki petelinov v 24 urah pobiti vse peteline. Ljudje so bili ogorčeni, češ: če petelinov ne bo, ne bo tudi jajc in piščancev za goste. Župan je seveda priznaval vso upravičenost ljudskega ugovora, vendar je izjavil, da nima moči, da bi ravnal zoper odredbo višjega oblastva. Ljudje so se obrnili do svojega državnega poslanca, ki je neutegoma telefonično interveniral pri ministru za peteline. Seveda mu je minister takoj ugodil, poudarjajoč, da župan ni razumel tiste odredbe. Če petelin poje, je to njegova naravna potreba in zaradi tega se ne sme kaznovati s smrtjo. Tako so bili zadovoljni vsi, ljudje in petelini.

× **Usoda prvega telefona.** Prvi telefon, ki je bil praktično uporaben, je izumil Graham Bell. Bell je razstavil svoj izum na neki razstavi v Filadelfiji. Toda nikdo se ni zmenil za to reč, ker nikdo ni verjel, da je mogoče po žici govoriti na daljavo. Bell, ki je ves dan ždel pri svojem izumu na razstavi, je bil že ves obupan, kar je neki dan obiskal razstavo tedanji brazilski cesar Don Pedro. Bell je bil že nekoč v Braziliji in je bil takrat predstavljen cesarju. Don Pedro je takoj spoznal Bella in se spustil z njim v razgovor, ki je nanesel seveda tudi na Bellov izum. Cesar se je kajpada zanimal zanj in ga hotel preizkusiti. Stopil je na en konec dvorane, kjer je bilo slušalo, na drugem koncu pa se je Bell sklonil h govorniki pripravi. Iznenada je cesar vzkliknil: «Sveta nebesa, on govori!» Izza tistega trenutka se je vse zanimalo za izum. Vsakdo je hotel doživeti, kako se lahko govori in sliši po žici. Ta dogodek je bil povod, da so tudi odločilni činitelji preiskali in preizkusili Bellov izum ter spoznali, da je poraben.

× **Kralj varuh petorčkov.** Jeseni je doživela Kanada redek dogodek. Olivia Dionnejeva je povila petorčke. Vsa Kanada je bila v skrbeh za njihovo usodo. Vsi so se zanimali, ali bodo petorčki ostali pri življenju. Vsi so ostali živi in dobro se razvijajo. Takoj so začeli zbirati prostovoljne prispevke zanje in nabrali so okrog 100.000 kanadskih dolarjev, kar je v našem denarju že lepo premoženje. Njihova roditelja sta se odrekla vsem pravicam do otrok in petorčke so prevzela državna oblastva. Zda je pa nastal zaradi njih spor. Njihov oče in mati naenkrat zahtevata, naj jima otroke vrnejo, z njimi pa tudi ves nabrani denar. Olivia pravi, da ima deset otrok, in da noče, da bi se polovica vzgajala v siromaštvu, druga polovica pa v izobilju in razkošju. V spor je posegel tudi zakonodajni

zbor pokrajine Ontaria. Tam je bil predložen osnutek zakona, ki določa, naj bo varuh in zaščitnik kanadskih petorčkov angleški kralj Georg. Če bo ta predlog sprejet, bo zastopal kralja minister za socialno politiko in za petorčke bo imenovan poseben odbor, ki bosta v njem tudi njihova oče in mati. Osnutek zakona dalje določa, naj se petorčki vzgajajo v katoliški veri.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Točno znanje.

A: «Ta vaza je stara 2008 let.»

B: «Odkod to tako dobro veš?»

A: «Pred osmimi leti sem bil v muzeju, kjer so mi takrat rekli, da je stara 2000 let.»

Dober nasvet.

Vera: «Rada bi šla na maškarado, da bi me nikdo ne spoznal.»

Branko: «Veš kaj, potem si pošteno zmij šminko z obraza.»

Točen odgovor.

Učitelj: «Otroci, kdo mi ve povedati, kje je bil Napoleon prvič poražen.»

Miha: «Na strani 165.»

V cirkusu.

Obiskovalec cirkusa (začuden mladi krotilki): «Kaj vi, ki imate tako shujšano telesce, ste krotilka zveri?»

Krotilka: «Prav v tem tiči skrivnost mojega uspeha: tigri in leopardi čakajo, da se zredim. Šele potem me bodo požrli.»

Vzrok.

Ženka: «Zakaj je naš pes bolan?»

Možek: «Ker se ne upa lajati, kadar ti poješ.»

Raziskovalec.

A: «S čim se bavite?»

B: «Z raziskovanjem.»

A: «Kaj pa raziskujete?»

B: «Iščem podjetje, kjer ni zaposlenega nobenega tujca.»

V gostilni.

Gost: «Gospod natakar, rad bi jerebico. Pa ne prinesite mi spet kake zvite živali.»

Natakar: «Kako mislite, gospod?»

Gost: «Tista, ki sem jo zadnjič dobil, je bila tako zvita, da se je dolga leta znala ogibati lovcev.»

Tobak in cigarete.

Bosanski kmet: «Vidiš, Dušanček, rastlina tu pred teboj je tobak.»

Dušanček (iz mesta): «Kdaj pa bo tobak dozorel v cigarete?»

Kurjih očes ni več!

Zakaj bi trpeti zaradi kurjih očes, ki grizejo, pečejo in bodejo ali pa zaradi bolnih, občutljivih in pekočih nog? Saltrat Rodell, nasut v vodo, sprošča kisik in daje vodi videz mleka. Ko so noge namočene v tej mlečni kopeli prodre kisik v znojnice in dovede zdravilne in ublažujoče soli do samega sedeža in jedra bolezni. Kurja očesa se tako omeščajo, da jih lahko v celoti odstranite s korenino vred brez vsake bolečine in nevarnosti. Kopelj ublažuje tudi otekline, vnetja in ozeblino.

Saltrat Rodell se prodaja povsod po znatni ceni.

Družabnika.

A: »Moj družabnik je prinesel v podjetje izkušnje, jaz pa denar.«

B: »No, in kako je vama šlo?«

A: »Hvala, zdaj ima on denar, jaz pa izkušnje.«

Junak.

Mož, ki je doživel potres na Siciliji, pripoveduje o svojih vtiskih.

»No, ali ste se zelo bali?« ga je vprašal nekdo.

»Jaz da bi se bal? Saj se je tresla zemlja mnogo bolj kakor jaz«, je odgovoril vprašani.

V Ameriki.

A: »Pred odpravo alkoholne zabrane sem prihajal vsak dan domov pijan.«

B: »A zdaj?«

A: »Zdaj pa sploh ne hodim domov.«

Na ženskem zborovanju.

»In ni več daleč čas, drage zborovalke, ko bomo tudi mi dobivale plače moških«, je naglašala govornica.

Glas iz ozadja: »Da, prihodnjega prvega.«

Narebe.

Gašper: »Gospodična, vi prav gotovo slutite, kaj vas nameravam vprašati.«

Neža: »Da, toda vi bi me ne vprašali, če bi slutili, kaj vam hočem odgovoriti.«

MALI OGLASI

3 **Prima sportne suknjice**
po 98 Din, pumparice, modne blache itd. kupite zelo ugodno v Ljubljani pri Preskerju, Sv. Petra cesta.

74 **Semena, oblačilno blago**
in vse potrebščine kupujte vedno v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova.

Krasno, rodovito posestvo
v zelo lepi legi blizu Zidanega mosta prodam za 70.000 Din. Posestvo meri 50 oralov in ima zidane hiše in zidane hleve. Hribšek, Straže. 71

Proda se posestvo
ob glavni cesti blizu trga Sevnice. Natančna pojasnila daje g. Anton Jazbec, Sevnica št. 26. 75

Ljudska samopomoč

registrirana pomožna blagajna v Mariboru, Grajski trg št. 7
poverjenišvo: LJUBLJANA, Tyrševa cesta št. 34

naznanja smrtnih primere svojih članov v mesecu januarju 1935.

Lah Marija, Rečica
Belšak Jakob, Muršček
Oven Anton, Vavta vas
Gruber Ana, Razvanje
Šaver Terezija, Brežice
Huber Stefan, Studenci
Polanc Jurij, Sv. Vid
Fohn Frančiška, Celje
Tanko Franc, Ljubljana
Postružnik Franc, Selišči
Koren Alojzija, Črešnjevce
Markelj Franc, Lučerjev kal
Kadilnik Marija, Vojnik
Holzmann Terezija, Maribor
Gošnik Franc, Konjice
Primežič Neža, Markovci
Vedernjak Franc, Ljubljana
Dimec Agata, Ponoviče
Dr. Gregorič Viktor, Novo mesto
Fric Josip, Maribor
Lorbek Ivan, Janževa gora
Pušnik Cecilija, Dovže
Hribar Frančiška, Sv. Katarina
Jerina Janez, Spodnje Ribče
Toplak Elizabeta, Zlatoličje
Vodopivec Neža, Celje
Gaves Marija, Dobrava
Sajovic Jožef, Krčevina
Vidovič Tomaž, Sedlašek
Ješovnik Terezija, Makarska vas
Blagartinec Fani, Laško
Otošec Janez, Buče
Vogrince Anton, Gorenja Hajdina
Lorenc Viktor, Konjice
Vertič Julijana, Maribor
Počevavšek Jakob, Buče
Petan Franc, Šromlje
Židan Terezija, Ljubljana
Pukšič Marija, Gaje
Zor Marija, Ljubljana
Šlik Julijana, Vosek

Gašparac Jakob, Biela
Kosi Alojzij, Maribor
Kronvogl Anton, Sv. Lenart v Sl. gor.
Rožman Helena, Artiče
Kos Mihael, Ljubljana
Znidar Anton, Doklece
Pečar Amalija, Ciglenca
Stauber Julijana, Maribor
Peterkovič Marija, Curnovci
Krajnc Ivan, Črešnjevce
Troger Jožef, Brezje
Muhič Frančiška, Zagradec
Kochar Ana, Lekmarje
Arbeiter Marija, Jursinci
Mihelčič Marija, Velike Lašče
Plešej Franc, Smartno
Poldan Marija, Krška vas
Greifoner Franc, Zikarce
Rosenberger Albert, Maribor
Kušnar Ema, Kristan vrh
Svoboda Jeraj, Ptuj
Kolarič Ivana, Nova vas
Štandekar Marija, Sp. Sv. Kungota
Mandelj Helena, Smartno
Slavič Jožef, Križovci
Glavič Marija, Prapreče
Bezjak Neža, Moravci
Krašovec Janez, Vrhnika
Bratuša Marija, Ptuj
Salar Terezija, Rogoznica
Lorber Neža, Dobovec
Gobec Anton, Sv. Ema
Natlačen Franca, Otok
Poplas Franc, Stari trg
Domadenik Helena, Šesdobe
Cehnar Neža, Koprivnik
Krajnc Gera, Koračice
Bokalič Janko, Lesično
Sušin Marija, Mali vrh
Finžgar Andrej, Varož
Verstovšek Marija, Maribor

Po vseh umrlih se je izplačala pripadajoča pogrebna
v skupnem znesku 648.600 Din.

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezplačno in brezplačno pristopno izjavo.

BLAGAJNIŠKO NAČELNIŠTVO.

Listnica uredništva

Marenberg. Glede sezonskih delavcev za Francijo se obrnite na borzo dela, kjer dobite potrebna pojasnila.

Meerbeck. Radijska postaja v Ljubljani se tako daleč ne sliši, ker je preslaba. Obljubljeno pa je bilo na odličnem mestu, da se bo ojačila.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Preveč osebno in po tiskovnem zakonu žaljivo.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Prosimo za dopisovanje. Vaš dopis objavimo prihodnjič.

Ali se hočete svojega REVMAZMA, PROTINA osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa kakor tudi oslabele oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Nudim vam

zdravilno, sečno kislino razkrajajoče, presnovno tvarin in izločevanje pospešujoče

domače zdravilne s pitjem,

ki se na umeten način povsem naravno pripravlja po nekem blagodejnem zdravilnem vreču, ki ga nudi do brotna mati narava v blaginjo bolujočemu človeštvu.

Pišite mi takoj, da povsem brezplačno dobite poučno razpravo.

Zbiralno mesto pošte:

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. H. 286.

